

haza-
ert fogni
spanyol
eket

haza-
ert fogni
spanyol
eket

Mától kezdve az
eket, gyermeke-
kat, akik külön-
nak fegyvert és
Franciaország-
a köztársasági
cia hatóságok
zerveznek a ka-

ödnek a
ogatások

Az ország kü-
a megkezdődnek
Az első minisz-
folyamán Er-
és Crisan em-

helyezik
egárut

Styrescu vizs-
zsgálatot Stra-
A vizsgáló-
incselekményét
emberölésnek
fennforgóni a
Az aktácsmot
égnék.

fogház
szítéséért

ny nemzeti szo-
sterreichischer
en, 15 hónapra
en helyen jele-

SPORT

szágos
yének
ei

arszigetről Vá-
-tennisverseny
k befejeződtek.
agyváradra Mak-
játékosa nyerte
ernovitzai Mak-
vest Erdős Lili
Mina Weinberg
szerezte meg.
(Sámson), míg
Lili Haggibbor

z alábbiakban

stein Nagyvá-
6:3. Nagy meg
Radó Haggib-
Grinwald Cser-
5:7, 6:4, 6:2.

Haggibbor Ara-
hwartz Haggib-
4:6, 6:4. Döntő

6: Erdős Hag-
w. o. Szász
6:2. Döntő:

6: Morgenstern
6:1, 6:4, 6:1.
várad 6:2, 7:5.
2, 1:6, 6:0.

BUDAPEST
Disztor 2 I. sz.
LEPOSTA

UJKELET

ESZDŐPOLITIKAI LAP

Ara 5 lej
Vasárnap, 1937. augusztus 29.
5697. EV ELUL 22. XX. EVF. 196 SZAM.

Arca postala
No. 224719/92B.
10. Telefon: 18-80. Előfizetési Árak:
Elavonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kü-
lönleges: Elavonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
cetek díjazásáért. Az „UJ-
KELET” a transzilvániai és banati
közösség egyetlen politikai napilap-
ja. Cikkeink utánnyomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

„Pafozzátok meg a csikhefogót!”

Mondanunk sem kell, hogy a fenti cím a Po'nunca Vremilben látott napvilágot, nagyobb dícsősége a jobboldali sajtó szubtilis, emelkedett szemlének.

A csikhefogó pedig, a „canaille”, akiről szó van, nem más, mint Petre Petrescu taffalékos ezredes, a Resita művek igazgatója, unionista képviselő.

Mit vétett Petrescu ezredes? Interpellációt intézett a kormányhoz. Tisztelettel megkérdezte a miniszterelnököt és a kultuszminisztert, lehetséges-e az, hogy az ortodox egyház feje úgy nyilatkozzék, olyan tömbsben, olyan kifejezésekkel beszéljen a zsidókról, mint ahogyan ezt a Cu'entulban tette állítólag.

Amióta az interpelláció megjelent, a jobb-
oldali lapok kétségbeesetten tájékoznak és
Petrescu ezredesre az utolsó szidalmaknak
megdöbentető és undító áradata zuhog.

A fenti cím alatt például efféléket ír a
Po'nunca Vremil: „Megemlékezünk már a
gyalázatos Petrescu aljasságáról... „Mit
csinált ez a csikhefogó, aki közismert zsidó-
kommunista bérenc?” „De a dolgok nem ma-
radhatnak ennyiben. Ez a csikhefogó, aki
mészelt a patria'cháról úgy beszélni,
ahogy mi beszélünk a legutolsó kommunista
börtönítéléről, ez az aljas, aki mészelt a
patria'cha megbüntetését kéri, azonnal
meg kell hogy kapja büntetését. Ki kell dob-
ni a Resitától, ahol éppen a fegyvergyártási
osztályán dolgozik. Kérjük a kormányt,
efféle ártó ézelemekkel ma'zadhat valaki ott,
ahol fegyverkezési részleteket ismernek meg.
Dobja ki a kormány! Várjuk a tisztalelkű
katonák tiltakozását. Dobják ki maguk kö-
zül! És Iunian nem gondolja, hogy kötelessé-
ge azonnal kidobni pártjából azt az aljast?”

Idézhetők természetesen az Univer'sult is,
ahol maga Stelian Popescu bonyegyi meg Pet-
rescu ezredes pártján a cátlanságát, vagy a
Buna Vestit, amely elvitatja Iamandi kul-
tusztiszteletét a jogot, hogy döntsön, vagy
akár véleményét nyilvánítson ebben a kér-
dőben.

A fenti jelzők fényében Petrescu ezredes
gesztusa különös szépséget és szint nyel-
Ha a polgári bátorság, szabad vélemény-
nyilvánítás valaha is a legmélyebb tiszteletet
és elismerést érdemelte ki, úgy kétségtelemül
Petrescu ezredes az, akinek ez a tisztelet
maradéktalanul kijár.

A hivatalos suttogás

Emlékszünk, amikor a kormány elnöke,
pártja és hivatalosa zseniális megkülönböz-
tetést tett ellenzék és ellenzék között.

Az elfogadható és becsületes ellenzék alatt
a Cuzza-Goga egyesülést és a Valda-féle
Román Frontot érte a kormány. A tüf-
metlen és ha'cos, kelemenien ellenzékett a
nemzeti parasztpártot jelölte meg.
Ezért a megkülönböztetésért igen halásnak
bizonyult a — becsületes ellenzék. A ko-
mányt úgy kezelte mint, a himes tojást.

Vizont a nemzeti parasztpárt hevesebben
rontott neki, mint maga a kormány, amely-
nek a „tüfmetlen, ha'cos ellenzék” több
évtizedes ellensége.

A „lojális” megjelöléssel kitüntetett párt
pedig kerek négy esztendeje olyan féktelen
agitációt folytat az országban, ami a hite-
listák emlékeztetés p'opagandáját idézi fel a
német demokrácia bukása előtt.

Az ember évek óta áll megdöbbenve a tel-
jesítmény előtt és várja, hogy a kormány
vége észbe kapjon: vajjon nem jön-e rá,
hogy nemcsak a demokráciát, de a liberális
pártot, minden kétségbevonható liberalizmu-
sával együtt, elsöpri ez a féktelen jobboldali
agitáció?...

A kormánynak azonban nem volt szava.
Csak néha, amikor a jobboldali izgatás már
odáig ment, hogy merényletek rázták fel az
ország közvéleményét, kapott észbe a bel-
ügyminiszter, a kormányelnök, a pártelnök
és igyekezett megfékezni a már kirobbanás-
sal fenyegető társadalmi erőket.

Mig aztán odáig jutott ez az izgatás, hogy
az ország polgári rétegeinek jó részét kezes-
tül-kasul járta a hecep'opaganda,

Hosszu háborut jósolnak a japánok

Ha Japán nem ad teljes elégtételt a nankingi nagykövetet ért támadásért, London visszahívja tokiói követét és gazdasági megtorlásokhoz folyamodik

Dél-Kínát is japán támadás fenyegeti?

Sanghai aug. 29. A japán és kínai haderők között tegnap folyt le az első tengeri ütközet. Tungcsau kikötője előtt egy japán torpedóromboló eltillyesztte egy kínai hadihajót.

A Central News kínai hírszolgálati ügy-
nökség jelenti Paotingból hogy 5000 főnyi ja-
pán különítmény erőteljes támadást indított a
Kalgan körüli kínai erők ellen. Az ütközet
folyik. A kínaiak visszahívták Mapao-
csuent és a Nankeu-szorostól nyugatra levő
magaslatokat.

A japán vezérkar szerint a kwantungi had-
sereg és a nankai arcvonalon harcoló japán

haderők balszárnya befejezték Kalgan városá-
nak elfoglalását. Ugyanakkor a japán csapa-
tok elfoglalták Hajlaj városát.

Fan-Shinnál a Peking—Hang-Keu vonalon
Sanghai-től huszonöt kilométerre nagy harcok
folytak. A japánok repülőikkel támogatva
megtámadták a kínai pozíciókat, de visszaver-
ték őket.

12 japán repülő bombázta ma reggel Nan-
tsot. A déli pályaudvar közeléből a szokatlan-
ul nagyerejű robbanást hallottak. Ugy lát-
szik rendkívül nagy kaliberű bombákat hasz-
náltak.

Az angol demars a japán kormányhoz

Sanghai, aug. 29. Sir Hughes Knatchhull
angol nagykövet állapota javult és remélhe-
tő, hogy a 6-7 hét múlva elhagyhatja az
ágyat.

Londoni jelentés szerint számos követ és
miniszter, köztük Kína követe is megjelent-
tek a Foreign Officeban és örömlüket fejezték
ki kormányuk nevében, hogy Anglia nagykö-
vete megmenekült az ellene elkövetett táma-
dásból.

A japán követ félórás megbeszélést folyta-
tott Edennel, akinek sajnálkozását fejezte ki
az angol nagykövet ellen történt támadás fö-
lött.

Az angol külügyi hivatal utasításokat küli-
dött Dodds tokiói követnek a jegyzék kérde-
sében, amelyet az angol kormány fog átnyuj-
tani Tokióban a nankingi angol követ ellen el-
követett merénylet ügyében.

A demarsnak ultimátum jellege lesz,
mely biztosítékokat fog kérni arra, hogy
hasonló dolgok nem fognak megismét-
lődni.

A választ a legrövidebb időre kéri a kormány.
Abban az esetben,

ha a japán kormány nem adna azonnali
elégtételt, Anglia visszahívna tokiói kö-
vetét és gazdasági rendszabályokat alkal-
mazna.

Az Evening Standard követeli
az összes angol tengeri, szárazföldi és
légi haderők mozgósítását, ha Japán nem
nyújt teljes elégtételt.

A lap kijelenti, hogy a merényletet meg kell
bosszulni és Angliának most már csak cse-
lekednie kell.

A japánok be akartak hatolni a szov-
jet konzulátus épületébe

Sanghai, aug. 29. A TASS jelenti: A japá-
nok megpróbálták behatolni az orosz konzulá-
tus elhagyott épületébe azon ürügy alatt,
hogy a „jeladókat” keresik. A nemzetközi

A kormányhivatalosnak mindez ellen ke-
vés szava volt.

Most aztán nem is szó, hanem menny-
dörgés kellene ahhoz, hogy a jobboldali agi-
táció üvöltését túlhasogja.

Ennyi hangja pedig már nincs a kormány-
hivatalosnak.

A kormánypárti hivatalos hangja ugyszól-
ván suttogás ahhoz képest, amit a jobboldal
művel.

Ezzel a suttogással szinte alázatosan kérő
hangon szólalt meg a Viitorul és állítja:
„hiába tennék kiübséget azok között, akik
izgatnak és az osztályok közötti gyűlöletre
biztatnak és azok között, akik más okból,
legyenek azok vallási vagy nemzeti okok,

koncesszió rendőrsége azonban megakadá-
lyozta ezen szándékukat, kijelentve, hogy csak
az orosz főkonzul engedélyével járulhat eh-
hez hozzá.

Hogy véget vessen a fényjelzésekről szóló
híreszteléseknek, Simanski tábornok augusz-
us 6-án azzal a kéréssel fordult a sanghai
konzuli testülethez, jelöljön ki valakit, hogy
az megtekintse a szovjet konzulátus épületé-
nek belsaját. Ennek alapján megállapítást
nyert, hogy az épületben senki sincsen, nincs
ott jelzőkészülék, sőt villanyvezeték sem.

A német rakomány, amely Kína helyett Japánnak jutott

Sanghai, aug. 29. Nyolc nappal ezelőtt a
Gneisenau német hajó Woosungba érkezett,
Kína részére szánt rakománnyal. Japán hadi-
hajók felszólították a németet, adja át rako-
mányát. A hajó parancnoka ezt visszautasítot-
ta és folytatta útját Sanghai felé. Ezután
tárgyalások kezdődtek a japán és német kon-
sulátusok között, minek következtében a
Gneisenau visszafordult és semmit nem száll-
ított Kinának. Megbízható helyről azt jelen-
tik, hogy a hajó Japánban rakodott le. A
szállítmány főleg léghajárító ágyukat tar-
talmazott.

Hosszu háborut jósolnak a japánok

Tokió, aug. 29. Bizonyos jelek amellet
szólnak, hogy rövidesen véres harcra kerül
sor a japán és kínaiak között Siantung tar-
tományban. Ezzel magyarázzák azt a tényt
is, hogy holnap 4000 japán étválótalanak
Csingtauból. A tüzvonalból visszatért japán
tiszték rámutatnak arra, hogy a kínaiak bá-
rán harcolnak s hogy a háboru hosszu kime-
netű lesz. A kínaiak hadianyaghiányban
szenvednek és különösen tüzértséget, valamint
motorizált szállítási eszközöket nélkülöznek.

A Reuter jelenti Tokióból: Kevésbé való-
színű, hogy Délkína hosszabb ideig békében
fog élni, mert Kantonban olyan hírek kerin-
genek, hogy ott is rövidesen hallható lesz a
japán repülői zugása és bombák halált fog-
nak osztogatni.

(Folytatása a 10. oldalon.)

erőszakosságokra izgatják a lakosságot. Az
eredmények szigorúan azonosak.

Ezért egy percig sem szabad a komoly és
hazafias sajtóban céltalan gyűlölködésnek és
izgatásnak behatolnia.

Ez a csendes suttogás, ez a sántító hason-
lat az, amellyel a Viitorul elintézi a féktelen
antiszemita p'opagandát.

Felcsendesíteni, hogy a Viitorul maga
sem hisz a propaganda ilyen ellenszereinek
sikerében.

A Viitorul nem is akarja túlhasogni a
heccsajtó hangját.
A Viitorulnak így van ez jól...
Régi jó recipe. Az emnyire lojális ellenzék
harcosága mögött békésen lehet kormá-
nyozni...

VILAG TÜKRÉ

Egy zsidó mint nemzet- közi jogforrás

Irta: Dr. Stein Artur

Zsidók szerepe a nemzetközi események
körül még kutatóra, feldolgozóra vár. En-
nek az az oka, hogy a zsidókat a nemzet-
közi események szenvedő alanyainak tud-
ták és nem is gondoltak arra, hogy zsidó
valaha is irányítólak hathatott nemzet-
közi események kialakulására, a nemzet-
közi jog fejlődésére.

A zsidókat elfogadták ezt a communis
opiniót: hiszen úgy tanulták, úgy tudták,
de kétségbeesetten tapasztalták is, hogy a
győzők mómora, a legyőzöttek elkeseredé-
se mindenkor a zsidókon tomlotta ki ma-
gát. Akik pedig népünk történetét kutat-
ták és annak megírása közben ráeszmél-
tek arra, hogy — ritkán közvetlenül, gyak-
rabban közvetve — zsidók is beleszóltak,
irányították a nemzetközi eseményeket:
azoknak nem volt idejük rejtelmes és sej-
telmes távoli összefüggések oknyomozásá-
ra, mert minden idejüket elfoglalta a zsi-
dóság történetének felkutatása és megírás-
sa.

De nem szenteltek kellő figyelmet e kér-
désnek az antiszemitaik sem. A zsidóság-
gal szemben elfoglalt álláspontjuk töké-
letesen fedte ez a közfelfogás — nemzet-
közi események, nemzetközi jognak zsidók
által való irányítása a zsidó tehetségnek
oly elismerését jelentette volna, amelyet
már kevésbé tudtak volna összeegyeztet-
ni antiszemita elveikkel.

Az antiszemitaik azonban már ráeszmél-
tek arra a nézőpontra, amelyből zsidók-
nak a nemzetközi események körül irányí-
tó szerepét antiszemita beállításban elfo-
gadhatóvá és érthetővé tehetik. 1911-ben
jelent meg Werner Sombartnak: Die Ju-
den und das Wirtschaftleben című műve,
amely a gazdasági antiszemizmusnak
tudományosan megalapozott kincstárháza.
E könyvnek Hoffjude című fejezetében ál-
lapítja meg: „Der Jude steht neben dem
Fürsten, wie Mefisto neben Faust. „A
Hoffjude személyén át az antiszemizmus
megtalálta azt az utat, amely a gyászos
és fájdalmas nemzetközi események általa
megkivánt biimbakjához, a zsidósághoz
vezet.

Ámbár nemcsak ezen antiszemita beál-
lítás ellensúlyozására, de azért is fel kell
kutatni, gyűjteni, feldolgozni az adatokat
mert ezáltal még hományba került oldalá-
ról világíthatjuk meg a zsidóságot, ismer-
tethetjük meg a zsidókat, egyben zsidó ér-
dek mellett az objektív tudományt is szol-
gáljuk.

A közelmúltban is világtörténelmi jelen-
tőségű esemény indult ki Marokkóból: itt
tüzte ki a felkelés zászlaját Franco tábor-
nok. De ez az Észak-Afrika nyugati részén
elterülő birodalom gyakran nyugtalaní-
totta, még többször foglalkoztatta Euró-
pa államait a múltban is. Spanyolország,
Olaszország, Németország, Franciaország,
Anglia vetélkedtek, hogy politikai és gaz-
dasági befolyásuk alá vonhassák e nagy
birodalmat.

1880. évben Európa államai u. n. ma-
rokkói konferenciára gyűltek egybe, hogy
érdekeltségüket tisztázzák, összeegyeztet-
sék és szabályozzák. A konferencián azon-
ban nemcsak politikai és gazdasági kér-
déseket tárgyaltak, hanem XIII. Leo pá-
pa felkérésére az osztrák-magyar monar-
chia szövettette a katolikusok tirthetetlen
helyzetét is. A Vatikán és Franciaország
— valamikor az egyház lehűségebb le-
ányzója — között ekkor már nem volt
barátságos a kapcsolat és ezért kérte fel

— Gyomor- és bélhurut, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomorbélhuzamban, néha kólium- és gyomor-savtúltengés a természetes „Ferenc József” keserűvizet használata által — reggelenként felkeléskor egy pohárral véve — igen gyakran rövidesen megszűnnek. Az orvosok ajánlják.

a Vatikán, mint hozzá legközelebb állót, a monarchiát, intervencióra.

A francia delegátus a többi keresztény vallás felekezetét érdeklően szólalt fel, Olaszország pedig a zsidók védelmére kért intézkedést.

Marokkóban ezidőben körülbelül 150.000 zsidó élt, akiknek helyzete — különösen a birodalom belsejében — lealázó és kétségbeesítő volt: gettóba (Mellah) szorították őket, feltűnő ruhát és különleges szandált kellett viselniük, hogy már messziről felismerhetők legyenek, nemcsak a nők, hanem a férfiak is kötelesek voltak fátyolt borítani arcukra. A tengerparton lakó zsidók helyzete elviselhetőbb volt, mert itt Olaszország oltalma alatt állottak. Olaszország ugyanis mindenképen igazságot kívánta marokkói érdeklőségét és mert kevés olasz alattvaló élt Marokkóban, szintén erőszkolta a zsidók oltalmát fokozott érdeklőségének, különösen Franciaországgal való — igazolhatására.

A madridi konferencia valóban sürgős előterjesztéssel élt a marokkói szultán képviselőjénél a katolikusok és általában a nem-mohamedánoknak a mohamedánokkal való egyenjogósítása érdekében. Szól pedig a madridi konferenciának ez az előterjesztése ekként:

„A konferencia, amely minden vallás érdekét védi, kívánja, hogy Marokkóban is ismerjék el az összes vallások szabad gyakorlatát.

A konferencia annál inkább meg van győződve arról, hogy ez a kívánása kedvező fogadtatásra talál a Császári Felségénél, mert Marokkó kegyes uralkodója vallási türelmességéről és a nem-mohamedán alattvalóinak jóléte iránti gondosságáról nyilvánvaló bizonyosságot tett, amikor 1874 évben Sidi Mohamed szultán által 26. Chaban 1280 — 1864 február havában — Sir Moses Montefiorenek engedélyezett dekrétumot megerősítette, mely dekrétum kinyilvánította, hogy Marokkó császárságának minden alattvalója a törvény előtt egyenlő, miért is a zsidóknak is a jog és méltányosság elve szerint kell bánni és sem személyük, sem vagyoniuk ellen erőszakosságokat elkövetni nem szabad. E dekrétum következményeként — így folytatja a madridi konferencia előterjesztése — a nem-mohamedánokkal szemben korábban érvényben volt számos lealázó törvényt hatályon kívül helyeztek, miáltal a nem-muzulmánok sorsa Marokkóban elviselhető lett, — ámber még mindig vannak törvények, amelyek formailag még nem hatálytalanítottak, sőt egyes ilyen törvények a birodalom némely tájain még mindig érvényben vannak.

A konferencia ezért azt a felszólítást intézi Marokkó szultánjának képviselőjéhez, hogy a Császári Felség, a szultán:

1. Ervényesítse birodalmában azt az elvet, hogy mindazok, akik a birodalom területén laknak és a jövőben lakni fognak, vallásukat szabadon gyakorolhassák.

2. A kormányt megváltozhatatlan alaptörvényként írja elő azt a — Sir Moses Montefiorehez 26. Chaban 1280-ban intézett dekrétumban lefektetett — elvet, amely szerint sem vallási, sem faji hovatarozandóság nem szolgálhat indokul a muzulmán és nem-muzulmán alattvalók közötti törvény előtti és törvény általi bár mely megkülönböztetésre, nem szolgálhat kisebbsítés okául, hogy bármely polgári jogtól megfosztassanak, vagy hogy bármely foglalkozás, vagy ipar szabad üzésében korlátoztassanak, melyet a birodalom muzulmánhitű alattvalói folytathatnak.

A zsidó Sir Moses Montefiore volt tehát az a Hofjude, akinek sikerült a marokkói szultánt rávenni arra, hogy az összes nem-muzulmánok törvény előtti egyenlőségét, szabad vallásgyakorlatát, szabad foglalkozás-üzésüket dekrétumban biztosítsa.

A zsidó Sir Moses Montefiorehoz intézett dekrétum lett a marokkói konferencia határozatának jogforrása.

Vajon 1937 évben már csak Afrikában aktuális a zsidó Sir Moses Montefiore által kieszközölt dekrétum?

Ben Gurion nyilatkozik az Új Keletnek:

„Az utolsó döntő fordulathoz jutott el a cionizmus”

A palesztinai munkászervező a cionista mozgalomra váró feladatokról, a palesztinai helyzetéről és a jövő perspektíváiról

ZÜRICH, augusztus végén
A kongresszus befejeződött. A delegátusok és a vendégek nagy serege hazaszállingózott. Csak a vezérkar tagjai közül látható még néhány markáns arc a zürichi tó partján és egy-két ittrekedt delegátus, akik a kongresszusi izgalmak elültével próbálják megcselezíteni a nagyokat különböző háziproblémák érintésére.

Az Oliwenbaum terraszán, az alkoholmentes növények éttermében is elcsendesedett a heteken át tartott nyüzsgő forgalom, csöndes svájci polgárok bóbiskolnak az asztalok mellett, de az egyik sarokból még mindig a kongresszus hangja hallzik. Ben Gurion fehér oroszán feje kandikál ki az asztaltársaság gyűrűjéből. Csöndes beszélgetés folyik, mintha még mindig itt volna a főhadiszállás, ahol a kongresszus nagy eseményeit készítik elő. Az Oliwenbaum terraszá azonban nem parancsmoiki hid többé, honnan a kongresszus uadműveleteket irányítják. A beszélgetés gyakorlati problémákról folyik, melyek a zsidó országépítés mindennapi gondjait érintik.

Most Ben Guriont is könnyen megközelítheti az ittrekedt újságíró és az intervjút nem fogja gépiessé tenni a rohanó tempó, az izgalmas sietség. A munkászervező munkásegyszerítéssel és feloldódott, pajtáskodó hangon felel első kérdésünkre:
— Mi lesz ezután?
Ben Gurion tekintete körüljárja az elért termet, majd kinéz az ablakon és rámered a fekete felhőkkel borított égre, melyből nehéz esőcseppek hullanak.

A nehéz felhők

— Ki tudná megmondani — kezdi halkán — hány nap, hány óra és perc alatt fognak szétszórulni ezek a nehéz, komor felhők. De azt minden ember tudja, hogy a sötét felhők mögött deris, kék és huzódik és a nap a felhők mögött is ontja magából az életet erőtl...

— Hogy nehéz felhők borítják a zsidó holnapot is, kétségtelen. De ki vitathatja, hogy a zsidó horizontra nehezedő felhők nem fognak oszladozni holnap vagy holnapután a természet rendje szerint? Most veszténé el a magasabb égi erőkre vetett hitet a vallásos lélek, vagy nem bizna természetben a dolgozó ember, mert ideig-óráig hólepel borítja a szántóföldet?

— De, aki csodákat vár — folytatja Ben Gurion kevésbé poétikus hangon —, csalódni fog. A csodák ideje régen elmúlt és az ut, amelyen járunk, kemény harcot és megteremtett munkát követel. Ezen az uton, amelyen haladunk, nincs visszafordulás. Csak előre mehetünk és nem vissza. Aki hátrátelint, elvész, sóbálvánnyá lesz, a bibliai példázat szerint. De beszéljünk magáról a kongresszusról.

Az utolsó tüzpróba

— Ez a kongresszus voltaképpen nem hozott végső döntést. Az sem igaz, amit egyesek mondanak, hogy a politikai szavazás az ismert javaslat fölött, a való helyzet elrendezését szolgálta. Ezen a kongresszuson senki nem volt semmi takarnivalója. Ha a kongresszus időszereinek találta volna, hogy kimondja a végső döntést, megtette volna azt felelősségének teljes tudatában. Ennek a kongresszusnak az volt a magasztos hivatása, hogy minden vitán túl, barát és ellenség felé egyaránt dokumentálja a zsidó nép töretetlen egységét abban az akaratban, hogy maga legyen sorsának intézője.

— Hogy mi lesz ezután... Nehéz napok várnak ránk. A jisiv gazdasági és lelkierejének épségbentartásáért a lehetetlent is lehetővé kell tennünk. Ebben a vonatkozásban pedig nem szabad áltatnunk magunkat. Az utolsó, nagy tüzpróba elé kerültünk és most fog eldőlni életképességünk.

A választók döntő szava

— Miről beszéljen a delegátus — tettlik fel az utolsó kérdést — ha hazakerül a választók közé?

— Elsősorban mondja meg a szintizta igazságot. Ne számítse és ne is feketítse be ezt a kongresszust. Mondja meg, mit látott, mit hallott és mondja meg őszintén azt is, hogy a politikai vita milyen irányba terelte meggyőződését. Tárja fel a való helyzetet a maga teljes problémakörében. Mondja meg, milyen érvekkel állottak elő azok, akik az exe kutivének adott felhatalmazást megszavazták és azok, akik elleneztek. És mondja meg

végül, hogy a végső döntés előtt a választóké lesz a szó, hogy olyan embereknek adjanak megbízást a legközelebbi kongresszusra, mely véglegesen döntést fog hozni, akik valóban a nép képviselőitében fognak döntő igent vagy nemet mondani.

— Mindenki elmondhatja véleményét a zsidó állam kérdéséről, de egyetlen cionista se feledkezzék meg arról, mivel tartozik Erec Jiszráélnak és a szenvedő zsidó néznek. Én is beálló majd az agitátorok sorába, be fogom járni az egész világot és hirdetni fogom a magam igazságát a zsidó államról.

Kis szünet után így fejezi be nyilatkozatát

a palesztinai munkászervező:
— A legfontosabb azonban megmondani minden zsidónak, hogy mi a pillanatnyi helyzet Erec Jiszráélnak. Több az ellenségünk, mint barátunk és ezek az ellenségek most utolsó rohamra készülnek a mi pozíciónk ellen. És rajtunk, zsidókon mulik, hogy ezt az utolsó rohamot egyesült erővel kivédjük. Pozíciónkat megtartsuk és megerősítve kiépítjük. Eljutottunk az utolsó nagy fordulathoz és a nép minden fiának, kicsinek és nagyának egyaránt ki kell vennie a részét a nagy felelősségből, amely most ránk hárul...
Fried Miksa

Eladó:

FOR- és VASCSŐVEK gáz-, gőz-, olaj- és vízvezeték részére 2 colttól feljebb, kőnyökcsövek, T-csövek, csőreduktorok, flansnik, csapok, szelepek, váltók minden méretben és mennyiségben.
VASTARTANYOK 1—128. vagon úrtartalommal, igen jó állapotban.
Dieselmotor 160. és 200. HP.
Generátor 100. Kw. 50. per. 238. voltfeszültségű 251. Amp. 500. fordulattal, igen jó állapotban.
Transformátorok 3000. volt feszültségre.
Gőzkazán Babcock Wilcox 420 m² vagy 170+41. m² fűtőterülettel, igen jó állapotban.
Légsűrítők, szivattyúk, szűrőprések különböző minőségben.
Hordógyári teljes berendezés.
Vastemezek 5 mm.-től feljebb, U, I, L vasak, Vaslétrák, Vaskémények, Chamotte téglák, magas tüzálló, pakurafűtésre is megfelelő Hochwacuum, benzín- és olajrafináció teljes berendezés.
Információ: „HERCULES” soc. anon. TILEAGD, jud. BIHOR.

Előre bejelentette látogatását egy rablóbanda

Rejtélyes névtelen levelek hird egy rablóüggyel egy bucaresti ezredesnek. Ejjeli támadásnál halálosan megsebesült a banda egyik tagja

Bucuresti, augusztus 28. A Strada Aquila 3. számú házban Petrescu Ion tartalékos ezredes lakik. Ebben a házban vasárnap éjjel be akartak törni, de egy tisztizolga feltartóztatta a betörőket, akik elmenekültek. Az eset előzményei és következményei nem mindennapiak. A múlt héten történt, hogy az ezredes egy ismeretlen írással irt levelet kapott, amelyben figyelmeztetik arra, hogy vasárnap utazon Dobnestiben lakó nővérehez, mert azt ezen a napon halálos veszedelem fenyegeti. A tartalékos ezredes tréfának vette a dolgot és az egész ház nevetett a felületesen. Tulcalec Gheorghe, az ezredes fiának tisztizolga bábónás természetű lévén, hitelt adott a névtelen levél tartalmának. A tisztizolga éjjel a Str. Apuila 3. szám alatti ház udvarán aludt. Lehet, hogy a felizgatott fantázia nem hagyta mélyen aludni és félálomban észrevette, hogy egy férfialak a ház felé és kezében revolvert tart. Sikerült hátulról ráugrania a betörőre, akit egy kővel súlyosan megsebesített, még mielőtt revolvert

használhatott volna. Ekkor azonban már egy másik betörő is segítségére ment társának, de ennek revolvere nem volt és a szokatlan erejű tisztizolga ezt is véreztelte. Amire a házbeliak a zajra figyelmeztettek a két betörő már vérző fejjel hagyta el a ház udvarát. Jelentést tettek az esetéről a rendőrségnek és világossá vált, hogy a banda egyik tagja írhatta a névtelen levelet, aki így akarta eltávolítani az ezredest a házból, hogy annál nyugodtabban foszthassák ki a lakást. A rendőrség a levél írásáról megállapította, hogy annak írója azonos egy banditával, aki 3 évvel ezelőtt egy rablás alkalmával Braszóban megölt egy tisztet.
Tegnapra az ügynek újabb érdekes fordulata lett, mert az anonim levélíró ismeretlenül küldött és jelentette, hogy az ezredes csata egyik résztvevője a tisztizolga által okozott sérülésébe belehalt. A banda azonban, mint írja, ezt a halált még meg fogja bosszulni s gondoskodni fog, hogy az ezredesnek és családjának addig ne legyen nyugalma.

Nemzeti érdek, hogy a pénz az országban és ezáltal el-tőke maradjon és érhető a tőke
elhelyezése legbiztosabb alapja.
Ezért minden gondos családfő, kereskedő, iparos és mezőgazda nem gondolhat máskra, minthogy

vagyonát és életét a hazai egyik legrégebb (1882-ben alapított)

„NAȚIONALĂ”
Általános Biztosító Társaságánál

biztosítsa, amely társaság művel az összes biztosítási ágazatokat és elfogad **tűz, jég, betörés-csopás, baleset, szavatosság, auto, életbiztosítás, és szármány biztosítási ajánlatokat, valamint biztosításokat AZ Ember Életére a legkedvezőbb kombinációkkal.**

A társaság székhelye: Bucuresti. Képviselet minden városban

Teljesen befizetett alaptőke 25.000.000 Lei. — Különböző biztonsági alapok: 207.368.625 Lei. — Az ilfovi törvényszéknel bejegyezve 71/1884 sz. alatt. — Alapítási okirat közzétett Mon. Of. 245/1882, valamint a módosítások Mon. Of. 44/1888, 15/1890, 12/1906, 11/1907, 106/1919, 41/1921, 118/1924, 43/1931, 50/1931, 163/1933 és 72/1933 sz. alatt.

A bécsi Bermann az Arthur (Schnitzler) kében maradt reggelre cím alatt a sajtó alá rendezte. A trakt könyv kerekében aztán elolvastunk fonálán a költő befejezéséhez. A hátpás és ritka alkalom könyvben: bepillant műhelyébe, elesheti Schnitzler novellá-tétet. A pestis kipusdot. Csak a legénységében. Jó kardjában és néhány arannyal az országutnak, az telen sorozatának. Életre-halálra menő mászt ezután az élet Gerinte lányát is. A dálja a kastélyból ifjut és ráadásul em mártja a szívébe: M órában meghalsz!
Itt végződik a no Fischer kiadott az A vázlatban, amely rebélyesedik, egy sul sakodik aztán a költber életét szeretnérdésre akar megfelelkát fejleszt ki Anselála percének ismeret az embertársai iránt ebben a siralomházi állattá romlik, akinek végén!”, jó hépiilistim! a jelszava.
A probléma nem udezése Az ősi zsidóakad. Ott is felkísértvel ezuttal adós marzelségében milyenné is számolnak a halálromboló hatásával. A lyik ember bölcsen leértővé válik általa.
Viszont bizonyos, hstilitusa új szépségeket egészen eredeti, BocBizonys, hogy a szemeszövésé hódítóeremes volt a feledéstőlérdekes vonással járudalmi arcképhez, kieBennünk, zsidókatarchép és ez az ouevSchnitzler érdekes pélkodási készségének, a ségnek, amellyel marabensőségesen beleléknyezetbe. Az apja — Bécs orvosi szakaszmég Nagykanizsáról kthur fiából mégis a k vállik, akinek minden szarváros százdévgéi kververt életvágya, bennzai, uccái, terei, embe tulajdonsága is, ami méltovát teszi. A költőhatármegyéjén kezdte relem pszichológiájáva de elérkezett a haladóságu szépirodalmi megés volt bátorsága ahnmeg a Neue Freie Pre regényt, majd később kérdésről (Der Weg indardi). Ama kevesek édes agyonhallgatása, a alá helyezése idején ki a nemzsidók együttélőmáját és állást foglaljellemzőre vall, amely végül: Schnitzler a The réhez tartozott. Herzl név alatt) Das né direktorokhoz, akik ijeza ettől a nyiltszavu

ON PARIZSBAN s

védtelen
Minden gyógyszerésban megkaphatja a

OLLA GUMMIT
A bizalmát igazoló vált márkát!

ARTHUR SCHNITZLER

A bécsi Bermann-Fischer-Verlag kimentett az Arthur Schnitzler hagyatékából egy töredékben maradt regényt és Abenteuerer Novelle cím alatt parádés külsőségek között sajtó alá rendezte. Albumalakú, szépen illusztrált könyv keretében ki belőle. Az utóhangjában aztán elolvashatjuk a vázlatot, amelynek fonálán a költő el akart jutni a története befejezéséhez. A habbitük számára tehát pom-pas és ritka alkalom kínálkozik ebben a könyvben: bepillanthatnak egy nagy költő műhelyébe, elleshetik a műhelytitkait.

Schnitzler novellája tipikus reneszánsz történet. A pestis kipusztított egy nemesi családot. Csak a legénysorba serdült fiu maradt életben. Jó kardjában, erős fizikumában bízza és néhány arannyal a tarsolyában, nekivág az országutaknak, az életnek, a kalandok végtelen sorozatának. A kocka, az asszony, az életre-halálra menő párviadatok kergetik egy mást ezután az életben. Elszeregeti a látnok Gerinte lányát is. A nekidühödött apa kiebrudálja a kastélyából a vendéggel visszaélő ifjút és ráadásul egy komor jóslat törét mártja a szívébe: Mához egy évre ebben az órában meghalsz!

Itt végződik a novella, amelyet Bermann-Fischer kiadott az íróasztalfiók koporsójából. A vázlatban, amelyben a novella regényé te rebélyesedik, egy súlyos lelki problémával tusakodik aztán a költő. Egy haláltudó ember életét szeretné megrajzolni. Arra a kérdésre akar megfelelni, milyen tulajdonságokat fejleszt ki Anselmóban, a hőseben, a halála percének ismerete. Nemesebbé, a világ, az embertársai iránt megértőbbé válik vajjon ebben a siralomházi létében, vagy dühös vadállattá romlik, akinek „pusztulj te is, ha nekem végen!” jó héberben: tamasz nafsi im pilistim! a jelszava.

A probléma nem új, nem a Schnitzler felfedezése Az ősi zsidó irodalomban is nyoma akad. Ott is felkeltés a kérdés — a részleteivel ezuttal adós maradok — hogy a halál közelségében milyenné válik az ember. Es ott is számolnak a halál gondolatának mérgező, romboló hatásával. Am azzal is, hogy némelyik ember bölcsen lemondóvá, nemesen megértővé válik általa.

Visszont bizonyos, hogy Schnitzler sajátos stílusa új szépségeket csíhol ki ebből a nem egészen eredeti, Bocaccio-szerű történetből. Bizonyos, hogy a szavai muzsikálnak és a mesészővése hódítóerejű bált sugároz. Erdemes volt a feledéstől megmenteni. Néhány érdekes vonással járul hozzá a Schnitzler irodalmi arcképéhez, kiegészíti az ouevréjét.

Bennünket, zsidókat, erősen érdekel ez az arckép és ez az ouevre. Mindenekelőtt, mert Schnitzler érdekes példája a zsidók alkalmazkodási készségének, annak a kivételes képességnek, amellyel maradéktalanul mondhatom, bensőségesen beledílik magukat egy új környezetbe. Az apja — a híres orvosnő, Bécs orvosi szaksajtójának megteremtője még Nagykanizsáról került fel Bécsbe. Az Arthur fiából mégis a kat exochen bécsi költő válik, akinek minden írásában ott él a császárváros századvégi könnyed melancholiával kevert életvágya, benne Bécsnek levegője, házai, uccái, terei, emberei. De van egy másik tulajdonsága is, ami a kivételes figyelemre méltóvá teszi. A költészet és a pornográfia határmezsgyéjén kezdte (Reigen), a futó szerelem pszichológiájával folytatta (Anatol), de elérkezett a halálkísérlet klinikai pontosságú szépirodalmi megrögzítéséhez (Sterben) és volt bátorsága ahhoz is, hogy a Benedikt meg a Neue Freie Presse diktatúrája idején regényt, majd később drámát írjon a zsidókérdésről (Der Weg ins Freie, Professor Bernhardi). Anna kevesek egyike, akik a zsidókérdés agyonhallgatása, a cionizmus vesztegzár alá helyezése idején kitergették a zsidók és a nemzsidók együttélésének minden problémáját és állást foglaltak hozzá. Ez olyan jellemre vall, amely hódolatra készítet. És végül: Schnitzler a Theodor Herzl baráti köréhez tartozott. Herzl általa nyújtotta be a név alatt) Das neue Ghetto-t a színi direktorokhoz, akik tjezten tántorodtak vizsgálta ettől a nyiltszavu irányramától. Válsá-

gosabb órában, amikor a Judenstaatban vadott, előtte tárta fel a gondolatait. Benne látta az irodalmi ideáljait valóra válni, amikor jómagát a politika jómesszire esodorta az irodalmi alkotás lehetőségétől. És a Schnitzler leveleiben, alkalmi szóbeli közlésben sok érdekes adat található fel, amelyek hozzásegítenek a Herzl közelebbi megismeréséhez.

Tucatstör elolvastam már a Schnitzler zsidó regényét. De mindig élvezetem telik az aforizmáiban, amiket a zsidókérdésről faragott. Ujra meg újra gyönyörködöm a Leo Golowsky alakjában, aki a cionizmust reprezentálja és pedig méltóan ebben a könyvben. És egyre felcsendül a fülemben a Demeter Stanzides, a nyalka lovasist mondása. Fejcsóválva, de jókora elismeréssel a hangjában állapítja meg a zsidókról, amikor néhány zsidó családnak féltucat országban átnyuló, erősen kusza rokoni kapcsolatairól hall és amikor észreveszi azokat a homlokegyenest ellenkező tulajdonságokat és készségeket, amik bennük élnek: Es ist schon eine besondere Rasse!

Amikor levette kalapját, sorsa eldőlt, az állást más pályázó kapta meg

Minden kilátása megvolt, hogy egy jó állást megkapjon, amelyhez kellemes külsőt is követeltek. A kopaszság, amelyet hanyagsága folytán szerzett, tönkre tette jövőjét. A tudomány rendelkezése bocsát biztos és hatásos szert a hajnövelésre: a Trilysin. Néhány hónapi használat után a haj elkezd nőni és szemmel láthatóan sűrűbb lesz. Trilysin megszünteti a korpát is, amely annyira csunya és kellemetlen.

TRILYSIN megakadályozza a hajhullást, megszünteti a korpát.

Kapható minden gyógyszertárban, drogériában és illatszertárban.

Mert ez a mondás maradéktalanul Arthur Schnitzlerre is ráillik. Mert nem-e különös faj taju ember az, aki sikamlós novelláknak, túlfűtött erotikájú egyfelvonásosoknak volt a költője, de felbugott benne a zsidó fájdalom szimfóniája is és aki nem átalotta a maga véleményét, a férfias, bátor véleményét a zsidókérdésről világágg kiáltani, járt légyen az a véleménynyilvánítás bármennyi kockázattal is. (t. i.)

Egy munkásokkal telt teherautó súlyos szerencsétlensége a brassó-nagyszzebeni országúton

BRASSÓ, augusztus 28. A brassó-nagyszzebeni országúton autószerencsétlenség történt. A cantinai Astra petróleum társaság 5920 Bucuresti jelű teherautója Vladenic község mellett Bucuresti személynak rohant neki. A sofőr az utolsó percben irányt akart változtatni, de az iram olyan heves volt, hogy a gép a hid karfájának rohant és onnan nyolc méteres mélységbe zuhant. Az autó alól súlyosan sebesülve húzták elő Lucasu Petre, Neagoe Petre, Corpu Tanase munkásokat, könnyebben sebesültek meg Stoica Vasile, Telegen Ioan, Neamtii Ion, Nicula Ion, Toma Ion és Arcadie Dumitru, valamennyien a Ploesti Astra munkásai. Azonnal segélyautók érkeztek és a brassói kórházba szállították a sebesülteket. Lucasu Petrének hátgerince tört el, Na goienak mind a két lába.

A belügyminisztérium kizárólagos engedélye alapján
a Venus-Hungária és Lazio-Ferencváros mérkőzés alkalmából
utlevél és vízum nélküli
társasutazást rendez Budapestre a
Wagons-Lits/Cook
 utazási vállalat Cluj, Piata Unirii 18.
 Indulás Clujról: szept. 10. Éjjel 9.30. Visszaútazás Budapestre: szeptember 15-én éjjel.
 Csak egy fényképes igazolvány szükséges! Összes költség oda-vissza
Lej 1450
 Jelentkezés fenti irodában legkésőbb szeptember 4-ig.

Mihail Serban volt kisebbségi alminiszter nyilatkozik a Curentul ankétján

A moderna zsidó tragédia igazi okai. A zsidó-kérdés nem nemzeti, vagy társadalmi, hanem jellem-kérdés

Bucuresti, augusztus 28. A Curentul ankétján ma Mihail Serban a vaidista nemzeti parasztpárti kormány volt kisebbségi alminisztere nyilatkozik a zsidókérdésről és ennek palesztinai vonatkozásairól. Serban professzor, aki egyébként a kolozsvári mezőgazdasági akadémia rektora, ma a valachista mozgalom egyik vezetője, de a kisebbségi alminiszterségre annakidején épen az kvalifikálta őt, hogy haladottabb és emelkedettebb szellemű politikusként volt elismerve. A banketten, amelyet annak a kolozsvári zsidóság néhány eszterdóvel ezelőtt Weegwood ezredes tiszteletere rendezett, Serban professzor is üdvözölte az illusztris vendéget és lelkes elismeréssel adózott a cionista alkotásnak ép úgy, mint a zsidó kisebbségi érdemeknek. Palesztinra készített a megoldást?

csakugyan létezik a zsidó lakosság „lelohasztásának” kérdése. 2. Romániának élet bevágó érdeke egy olyan gyarmasító terület megteremtése, amelyen a lakosság felesleg elhelyezhető és 3. a kis és szegény Palesztinába való kivándorlás megoldása vagy képmutatás, vagy veszedelmes szemfényvesztés, amely késlelteti e nagy nemzetközi kérdés rendezését. Zsidó oldalról a zsidókérdés nemlétezésének bizonyításával kapcsolatosan főleg a zsidó asszimilációjára hivatkoznak. Ezzel szemben megállapítja Serban, hogy az asszimiláció azonosulást jelent, már pedig az a ragaszkodás, amelyet a zsidók egy része a többségi nemzettel szemben tanúsítanak, nem azonosulás, hanem bizonyos érdekek követése.

A továbbiakban kifejté Serban professzor, hogy ha egy bizonyos román-törzs leszármazottai élnek ma az országban, külön társadalmi osztályt alkotva, egymáshoz köztön házasodva, külön foglalkozási kasztot képezve, úgy ezt „a többség épp

úgy türethetetlennek tekintené, mint a zsidóknak azon ösztönös törekvését, hogy monopolizálják a legluktatívvabb foglalkozási ágakat.”

A zsidókérdés tehát nem faji, nemzeti-ségi, vagy felekezeti kérdés. Ez a kérdés más elnevezés alatt akkor is létezne, ha a zsidók gazdasági és társadalmi szerepét keresztényeknek, ósrománoknak egy kasztja tölténé be. Amint hogy ez a kérdés létezne akkor is, ha valamilyen csuda folytán a zsidó vér árja vérré változna át, de megmaradna változatlanul a régi felfogás és ösztön. A zsidókérdés tehát nem a Mózes-hit, hanem a zsidó jellem kérdése.

A zsidó tragédia okai

Európa nyugati részében, más országokban ez a kérdés nem merül fel az asszimilálhatatlan zsidó nemzet egyenlőtlen elosztódása folytán. Történelmi körülmények hozták magukkal, hogy viszonylag szűk területen, a Duna deltája és a rigai öböl között zsufolódott össze az európai zsidók közel 90 százaléka. Nem akarunk vádpontot kovácsolni a zsidók ellen abból, hogy az országok, ahol tömegesen élnek, a legszegényebbek és kulturálisan legviszszamaradottabbak, de ez legalább is ellenérv azon állítással szemben, mintha a zsidó a kulturális fejlődés meggyorsításának tényezője volna.

A gazdasági élet nemzeti és nemzetközi megszerveződése a közvetítő jellegű foglalkozásokat rohamos tempóban minimális jelentőségűre csökkenti. Ez döntő tényező a modern zsidókérdés tragédiájában. A szövetkezetek, az irányított gazdaság, a gyors szállítási és hirszolgálati eszközök, az idő nacionalista szelleme és a falvak lakosságának társadalmi fejlődése elkerülhetetlenül történelmi szakadék elé állítják a keleteurópai zsidóságot.

Hol szálljunk meg, hol étkezzünk?

A Padon a Hotel Central-t ajánljuk azoknak a számára, akik kellemes, kényelmes otthont keresnek. Nem fantázia, hanem valóság: tökéletes kiszolgálás, olcsó árak.

A „Bagolyvár” valóságos attrakciószámba megy a kolozsvári éttermek élén. Turi Elemér kiváló és áldozatkész szakember, aki nagy áldozatkészéggel rendezte be a helyiséget, amelynek stílszobái az iparművészet remekei. Amilyen kellemes a helyiség, olyan kitűnő az étkezés és mindezek ellenére — olcsó polgári árak.

A Félix fürdő igazgatósága közli: Az utószeszónra már most tanácsos a szobák lefoglalása, mert a nagy előjegyzések során már szeptemberre is csak mérsékelt szoba áll rendelkezésre.

— Meghalt Eden angol külügyminiszter apósa. Londonból jelentik: A napokban meghalt Londonban Eden külügyminiszter apósa, Sir Geronis Beckett. Az elhunyt a Beckett et Cie bankoég főnöke volt, hosszú ideig konzervatív képviselő. Élt 71 évet.

Utazzon állandó heti társasutazásunkkal Bucurestibe

Indulás minden hétfőn este.
 Visszaindulás minden csütönk este.
 Gyorsvonattal II. és III. oszt. kocsikban, „CENTROPA”-„AGIMEX” Cluj, Piata Unirii 3. Telefon: 12-29.

ON PARIZSBAN sem

védtelen!

Minden gyógyszerárban megkaphatja az

OLLA GUMMIT

A bizalmát igazoló bevált márkát!

A Keren-Kayemeth a XX-ik Cionista Kongresszuson

Nagy meglepéssel állapítjuk meg, hogy ezekben a nehéz órákban, amikor Erec Jiszráél politikai jövőjének a kérdése uralta a kongresszus hangulatát, hogy a kongresszus kötelességének érezte különös komolysággal kihangsúlyozni az országépítésben a nemzeti alapok szakadatlan munkásságának a fontosságát.

A Cionista Kongresszus történetében először küldtek ki bizottságot a nemzeti alapok határozatainak kidolgozására.

Tiszán és erőteljesen hangsúlyozta ki a Kongresszus, hogy Erec Jiszráél jövő sorsának éppen e sorsdöntő átmeneti időszakában a Keren Kayemeth és a Keren Hajjeszód nagy és felelősség teljes feladat előtt állanak. Új pozíció megszerzésével, az új politikai helyzetnek az alapját kell megteremtésük. Az ország felépítési munkájában különösen a KKL teljesítményei találtak kedvező véleményezésre a különböző bizottságokban.

A kongresszusnak a zsidó néphez szóló ünnepélyes manifesztumán kívül a következő határozatok említendők meg:

A Kongresszus meglepődését fejezi ki a KKL-nek az utóbbi két évben erősen megnagyobbodott bevétel felett és az egész világ zsidóságához fordul azzal a követeléssel, hogy teljesítsék továbbra is kötelességüket, a földmegváltási-alappal szemben, hogy fundamentális tevékenységéhez a szükséges összegek az elkövetkező két évben rendelkezésére álljanak.

Egy különös határozattal üdvözi a Kongresszus a KKL nagy akcióját, a Hagalla-akciót, amely nagy földterületek megváltását segíti elő Hule és Feisó-Galilea vidékén.

A kolonizációs bizottság egy külön határozatában kiemelte a KKL-nek uttörő tevékenységét Beisan-völgyében az ott megváltott területek révén, amely által megvetette az alapját új kolóniák létesítésének, amelyek ma az erőnek és a lelkesedésnek a forrását képezik az egész cionista mozgalomban.

A különböző palesztinai intézményeknek külön gyűjtési akciója, amely az elmúlt két évben a nemzeti alapok tevékenységére zavarólag hatottak, külön is foglalkoztatta a Kongresszust és határozatában ismét kihangsúlyozta a nemzeti alapok teljes elsőbbségét a cionista mozgalomban.

Egy további határozat ismét kihangsúlyozta

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Közkívánatra: Moszkva—Sanghai. Főszerepekben: Pola Negri, Vladimir Sokoloff.

MOVIA MOZGÓ MŰSORA:

A láthatatlan front. Premier. Szezőnyítás. Jean Harlownak, a tragikusan elhunyt fiatal művésznőnek legszebb alkotása. Partnerai: Franchot Tone és Cary Grant. Legújabb Fox Journal. Rendes helyárak: 22 és 27 plusz 6. Munkásoknak és diákoknak kedvezmény. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

Holnap, vasárnap nagy matiné előadás 7 és 12 lejes helyárakkal 1.30-kor (fél kettő-kor), mert ezen idő előtt matiné játssza a tilos: Az asszony és a hazugság. Harry Baur és Alice Cocea brilliáns filmje.

DAVILA MOZGÓ MŰSORA:

Szandancsók pusztulása. Főszerepekben: Jeanette Mac Donald, Clark Gable. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökön és a következő napokon 3, 6 és 9 órákor: I. Taras Bulba. Az évad legnagyobb orosz filmjére. Fősz.: Harry Baur és Danille Darrieux. II. A rejtélyes gyilkosság. Izgalmas bűntényi dráma. Fősz.: Lukács Pál és Alison Skipworth. Helyárak: 10 és 12+5 lej.

lyozta, hogy a kongresszusi delegátusok és más cionista testületek vezetőségének tagjai csak azok lehetnek, akik teljesítik kötelességüket a két nemzeti alappal szemben. A kongresszusi bizottság felhatalmazást kapott, hogy szankciókat és választások megsemmisítését legyen folyamatban azokkal szemben, akik ezen kötelességüknek nem tesznek eleget.

Weizmann Chaim kongresszusi záróbeszédében megrázó határozottsággal kérte a Kongresszust a nemzeti alapok támogatására. A következőket mondta:

KÖZGAZDASÁG

A román-palesztinai kamara kezdeményezésére leszállítják a narancs importilletékét

Bucuresti, augusztus 28. (Az Uj Kelet tud.) A bucaresti román-palesztinai kereskedelmi kamara interveniált a kereskedelmi kormánynál, hogy a narancs és grappefruit importilletékének rég tervezett leszállítását hajtsák végre. Erre a lépésre annál is inkább szükség van, mint-hogy Palesztina a román szárnyas behozatali illetékét teljesen felfüggesztette s így

Bizonytalanság, kétség és az állandóság hiánya egy stagnációt idézett elő, a Kongresszusnak és minden cionista munkatársának kötelessége ebben az időben kitartani és az alapokat támogatni. Az alapok pénze, uttörő-pénz, minden magán fontnak utját egy nemzeti font kell egyenlegesen. Törekednünk kell, hogy a Keren Kayemeth és a Keren Hajjeszód ebben az átmeneti időszakban a büdzsét jóval túlhaladó összegek felett rendelkezessen, hogy amink van megtarthassák és a jövő utját szabadabbá tegyék.

Továbbra is ez az egyetlen lehetőségünk: dunamot-dunamra megváltani, falut-falura, házat-házra építeni. Ez a mi generációnk programja. Amit a jövő generáció tenni fog, azt nem tudjuk, mi kívánjuk nekik, hogy az ő sorsuk könnyebb legyen, mint a miénk.

palesztina joggal számíthat a román kormány részéről a narancsbehozatal megkönnyítésében rejlő vizontszolgáltatásra.

A kereskedelmi minisztérium a kamara akcióját támogatásban részesíti és megkereste a pénzügyminisztériumot, hogy a narancs vámilletékének leszállítását a kedvező megoldás érdekében tegye vizsgálat tárgyává.

Megsemmisítették a talpfa-árlejtést?

Ismeretes, hogy az államvasut augusztus 18-án és 19-én árlejtést tartott kétmillió darab talpfa beszerzésére. Az árlejtés nagy csalódást keltett a vasuti vezérigazgatóságnál, mivel a kiirt mennyiségnek még husz százalékának szállítására sem tettek ajánlatot a talpfa-termelők.

A termelőknek ezt a tartózkodó magatartását maga a CFR okozta egyoldalú, diktatórikus törekvéssel. A vasut eleinte önhatalmúlag akarta megállapítani az árakat oly alacsonyra szívnál, ami a legminimálisabb rentabilitást sem biztosította a termelőknek. Később a talpfa-beszerzés vidékenkénti megosztásával, majd a

talpfaexport feltételekhez kötésével próbálkozott, azonban ezek a kísérletek a vas ut talpfaellátásának problémáját távolról sem oldották meg.

A most tartott árlejtésen felajánlott mennyiségek a tényleges szükségletnek alig egy ötödét fedezik. A CFR vezérigazgatósága az ajánlati árakkal sincs megelégedve, amelyeket magasaknak tart. Híreink szerint erre a két okra hivatkozva a CFR igazgatósága az augusztus 18—19-i árlejtések eredményeit megsemmisíti és szabadkézből próbálja meg talpfaszükségletét fedezni.

A turisztikai hivatal megkezdi a társasutazások ellenőrzését

Oficiul National de Turism, amely tudvaleg a belügyminisztérium keretében működik, Bucurestiben már korábban utazási irodát állított fel. A turisztikai hivatal most elhatározta, hogy a magánutazási irodák által szervezett társasutazásoknál szigorú ellenőrzést fog gyakorolni, mivel az irodák eme tevékenységével kapcsolatban több panasz merült fel.

Mennyi valutát vihetnek magukkal a külföldre utazók?

A külföldre utazók sorában tájékoztatatlanság uralkodik abban a tekintetben, hogy mennyi valutát vihetnek magukkal és milyen feltételek mellett. Ennek a tájékoztatatlanságnak az elosztására közöljük a következőket:

Ujabb rendelkezések szerint a külföldre utazók magukkal vihetnek, az utlevélbe való beírás nélkül, idegen valutákat maximálisan 2000 lej értékben, melyekből azonban schilling pengő, cseh korona értéke csak 100 lejre ruhát, míg a fennmaradó 1000 lej más valutából kell álljon. Továbbá magával vihet minden utas 2000 lej összegű román fémpénzt. Ezen felül összegét kivételével a Bancaat engedélyezése szükséges és az utlevélbe bevezetendő az összeg nagysága. Tízezer lej értékűt meg nem haladó valuta kivételével nem kell

igazolni a valuta származását. Az ezt meghaladó összegű valuták kivételénél a valuták eredete is igazolandó. A Bancaat fiókok rendszerint azonnal elintézik a valutáknak az utlevélbe való bevezetését.

Rövid üzleti hírek

A postacekkpénztár az utóbbi időben több nagyobb kölcsönt folyósított. Az Astra—Unió—Romloc vagongyáraknak 100 millió lej kölcsönt folyósított, amelyet annak a tranzakciónak a finanszírozására fordítanak, amelynek révén ezek a vagongyárak a Resita-Malaxa konszern érdektségébe kerültek. A brassói vízművek kibővítésére 70 millió lej, Marosvásárhely városnak pedig különböző beruházásokra 8 millió lej folyósított a CEC.

Aragaz S. A. R. temesvári központja ellenkárterítési igényt lépett fel Temesvár városra. A város igényt arra alapítja, hogy az Aragaz világitásma, fűtésre és főzésre alkalmas komprimált gázt hoz forgalomba és ezzel sérti a város jogait, minthogy a városi tanács véleménye szerint gáznak kereskedelmi célokra való forgalombahozatalára csak a városnak van joga. A városi tanács kárterítési pert indít a vállalat ellen és kárterítési igényt mindazon időre kiterjeszti, amíg az Aragaz gázt hoz forgalomba.

A lengyel bőrtipar fejlődésével egyidejűleg épül ki a cserzőanyagipar. Így tervbe vették

az eddigi évi 3000 tonna cserzőanyagtermelés 8000 tonnára való feljavítását. Nyersanyagként elsősorban a tölgyfát, valamint tölgyfahulladékokat használnak fel. Hogy a fentjelzett cserzőanyagmennyiséget előállítsák, 100.000 tonnával több tölgyfát szükséges, mely érezhető kihatással lesz a lengyel tűzifapiacra. A romániai cserzőanyaggyár felállítására még mindig csak terv marad.

Az ipar és kereskedelmi minisztériumban működő árelenőrző bizottság most foglalkozott a tűzifaárak kérdésével a fővárost illetően. Elhatározták, hogy a tűzifa árát nem maximalizálják, azonban felhívják a kereskedőket, hogy a bükkhasáb tűzifa vagonjéért 7800 lejnél, bükk aprított fáért pedig vagonként 8500 lejnél többet ne kérjenek, ellenkező esetben a kereskedőkkel szemben a spekulatívüvény alapján fognak eljárni.

Közlemény

A város vezetősége tudomására hozza az összes érdekelteknek és a malomárok mentén lakóknak, hogy medertisztítási és partjavítási okokból október 3-tól egészen október 31-ig lezárják a malomárkot. Mindazok, akik ezzel kapcsolatban valamilyen javítási munkálatokat akarnak eszközölni, időben jelentkezzenek a város-házban a szükséges megbeszélésekre, mert a malomárok lezárásának időpontját semmi körülmények között nem halasztják el. Cluj, 1937. augusztus 26.

A polgármesteri hivatal

Az orosz tengeralattjárókat sem tűri a török kormány a Dardanellákban

Berlin, augusztus 28. A Börse Zeitung isztambuli tudósítójának közlése szerint Törökország nem engedélyezte az orosz kormányknak, hogy kereskedelmi hajói a Dardanellákon keresztül tengeralattjárókat kísérjen, mert erre az intézkedésre nincsen szükség.

Közös lengyel-német nyilatkozat

a kisebbségi kérdésben

Varsó, augusztus 28. Lap jelentések szerint Beck lengyel és von Mollke Németország varsói követe az utóbbi napok tárgyalásainak eredményeként közös nyilatkozatban fogják közzétenni a németországi német kisebbségek helyzetéről és barátságáról nyilatkozataikat.

— Kéi a legdrágább nyakék? E kérdésre rendszerint egy fejedelemasszony, vagy maharadzsa felel meg és a nevével szokás válaszolni. Az igazság azonban egészen más. A legdrágább és legfinesebb gyöngygyűrű Maud Benderson kisasszonyé, aki a gyöngygyűrűt maga halászta a tenger mélyén és ünnepe alkalmakkor a nyakán viseli. Maud Benderson ugyanis híres buvárnő, aki veszedelmek és kalandok útján jutott a drágagyöngyűkhöz. Legutóbbi leszállásakor egy elsüllyedt hajó orráról nézett gyöngygyűrűk után, amikor hirtelen szembetalálta magát egy hatalmas polippal, amely átkarolta. A megriadt buvárnő nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem jelt adott és elhúzták a buvárhajó fedélzetére a polippal együtt, amelyet fent megölték. Maud Bendersonnak ez volt a legveszedelmesebb tengeralatti kalandja és egyben a legutolsó. Mert a vakmerő hölgy eljegyezte magát egy gazdag farmerrel, aki megtöltötte neki a veszedelmes mesterséget. A gyöngygyűrűt Maud Benderson nem adta el, hanem hozományának gyűjtötte. Kétszerte-nél értékes hozomány. A nyakék értéke közel egymillió dollár.

Valódi Gebrüder Stingl rövid keresztüros fekete zongora, modern ebédő, perzsaszőnyeg és biedmayer szalon féltáron sűrűsen eladó Vétel esetén Félixfürdőig előre bejelentett utazási költséget tértem. STERNBERG bizományi üzlet ORADEA, Bul. Regele Ferdinand 13.

"A vérvád botro

Kinos és feltűnést dött le az egyik bud házban Nagy Lajos Erdélyi József írók

Négy óra tájban Erdélyi József, a "vére" című vérvádról Nagy Lajos, a hárs Nagy Kávéház, a sok más mű szerzője. Az asztalnál ült még Szegei Boris meseíró Erdélyi József a kávéházban érthető, mivel a költő, a hasábjain megjelenő óta nem mutatkozott kávéházban.

Erdélyi József leült írók közé és egészen jól kezdett beszélni. Mozdulataiban azonnal a nagy felháborodás akar beszélni a társ Szegei Boris néhány éve a következőket Józseftől:

— Na, Erdélyi József meg Solymossy Eszter

Erdélyi József a társ meglepetésére így válaszolt:

— Kérem, én nem vádolt!

— Hogyan állíthat be egy fiatal író — d a amelyet Solymossy Eszter írt és jelentetett Erdélyi József ideje kezdett:

— Nem igaz az, hogy tan volna, hogy a Solymossy Eszter... tom, nem hiszem el, lenben tudok valakit

És aztán egy ma beszélni, aki állítólagában említett tettéi dök ölték meg Solymossy József kávéházban szentgett a széken, megszól:

— Én ugyan nem meséjém, de a zsidó ezt a verset!

— Megérdemelték te Szegei Boris.

— Megérdemelték, megérdemelték sem őket... Ha a z ötvenpengős állást a akkor sohasem írta a verset. A zsidók csak adnak.

— Hogy állíthat be Nagy Lajos, — hogy a legnagyobb a legnagyobb magy zsidó vallású Somly szorosabb értelmű tudot hittestvéreitől akkor, amikor magy kapott a zsidó Baurból! Hogyan állíthatja, hogy az idő al év leforgása folyam kapott a zsidó Baurból, ugyanazon idő boldogult Somlyó Zsuzsánál.

Erdélyi nem tud — Különb — net után, — én ezt gény zsidók ellen ir kapitalisták ellen.

— A kapitalista

ŐSZ

"A vérvadás" költő botránya

Kimos és feltűnést keltő affér játszódott le az egyik budapesti körúti kávéházban Nagy Lajos, Szegedi Boris és Erdélyi József írók között.

Négy óra tájban bejött a kávéházba Erdélyi József, a „Solymossy Eszter vére” című vérvádvers költője és leült Nagy Lajos, a híres író, a „Budapest Nagy Kávéház”, a „Kiskunhalom” és sok más mű szerzőjének asztalához. Az asztalnál ült még az író felesége, Szegedi Boris meseíró, több író és hírlapíró. Erdélyi József megjelenése a kávéházban értetős feltűnést keltett, mivel a költő, a hétfői uszító lap hasábjain megjelent ominózus verse óta nem mutatkozott a körúti művész-kávéházban.

Erdélyi József leült az írók és hírlapírók közé és egészen közömbös dolgokról kezdett beszélni. Hangjában, ideges modoraitában azonban látszott, hogy a nagy felháborodást keltett verséről akar beszélni a társaság tagjaival. Szegedi Boris néhány perc múlva évődve a következőket kérdezte Erdélyi Józseftől:

— Na, Erdélyi József, a zsidók ölték meg Solymossy Esztert, vagy nem?

Erdélyi József a társaság legnagyobb meglepetésére így válaszolt:

— Kérem, én nem hiszem ezt a vérvádat!

— Hogyan állíthatja ezt — szólt közbe egy fiatal író — azután a vers után, amelyet „Solymossy Eszter vére” címen írt és jelentetett meg.

Erdélyi József idegesen gesztikulálni kezdett:

— Nem igaz az, hogy én azt állítottam volna, hogy a zsidók ölték meg Solymossy Esztert... En ezt nem állítom, nem hiszem el, sőt tagadom. Ellenben tudok valakit, aki állítja ezt.

És azután egy másik íróról kezdett beszélni, aki állítólag valamelyes írásában említést tett arról, hogy a zsidók ölték meg Solymossy Esztert.

Erdélyi József kényelmetlenül feszengett a széken, majd hangosan így szólt:

— Én ugyan nem hiszem el a vérvád meséjét, de a zsidók megérdemelték ezt a verset!

— Megérdemelték? Miért? — kérdezte Szegedi Boris.

— Megérdemelték a zsidók ezt a verset, megérdemelték, hogy megbüntessem őket... Ha a zsidók legalább egy ötvenpengős állást adtak volna nekem, akkor sohasem írtam volna meg ezt a verset. A zsidók csak a zsidó íróknak adnak.

— Hogy állíthat ilyen — vágta közbe Nagy Lajos, — amikor jól tudja, hogy a legnagyobb magyar zsidó költő, a legnagyobb magyar költők egyike, a zsidó vallású Somlyó Zoltán, a szó legszorosabb értelmében éhenhalt, nem tudot hittestvéreitől támogatást kapni akkor, amikor maga öt éven keresztül kapott a zsidó Baumgarten örökségéből! Hogyan állíthat ilyet, amikor tudja, hogy az idő alatt, amíg maga öt év leforgása folyamán 25 ezer pengőt kapott a zsidó Baumgarten örökségéből, ugyanazon idő alatt szegény megboldogult Somlyó Zoltán éhezett a családjával.

Erdélyi nem tudott válaszolni. — Különbözn — mondta hosszu szünet után, — én ezt a verset nem a szegény zsidók ellen írtam, hanem a zsidó kapitalisták ellen.

— A kapitalista az csak kapitalista.

Ha zsidó, ha keresztény, vagy mohamedán, mindegy! — mondta Nagy Lajos.

Szegedi Boris pedig így válaszolt:

— Maga nem a zsidó kapitalisták ellen írta ezt a verset, mert azoknak semmi bajuk nem történt... Maga ezt a verset a szegény kis zsidók ellen írta!

Erdélyi József erre felugrot és szinte kiabálva vágta Szegedi Boris arcába: — Szemtelen hazugság!

Ebben a pillanatban Nagy Lajos is felugrott, kinyújtotta a kezét és keményen ráskölt a magáról megfélemlített és egy hölgyet ilyen durván megsértő Erdélyi Józsefjére:

— Takarodjék! Hallotta? Takarodjék azonnal innen!

Erdélyi József egy pillanati remegő kézzel állt és egész más hangnemben halkkan és megtörve mondotta:

— Ezt Nagy Lajos mondja nekem, a keresztény író?! Á!

— Takarodjék! — ismételte Nagy Lajos.

Erdélyi József pedig szó nélkül felémelte a kezét és elment Nagy Lajos és a többi írók asztalától.

Itt felutazik Budapestre

okvetlenül jöjjön be áruházunkba!

Hozza be ezt a szelvényt, amelynek ellenében egy praktikus „Bridge” márkájú reklám csavarósceruzát vagy egy reklám m. krepdesin zseb-kendőt vagy egy mintaüveg kölnit kap sportosztályunkon!

Szerezze be áruházunkban őszi és téli szükségleteit, ahol **mindent egyhelyen** a legelőnyösebben vásárolhat be! Csomagjait díjmentesen a szállodába vagy lakására szállítjuk!

DIVATCSARNOK

BUDAPEST VII. RÁKÓCZI-ÚT 72-74.

SZELVÉNY

1 db csavarós Bridge reklámírón

vagy

1 db m. krepdesin reklám zsebkendő

vagy

1 üveg minta MDCs. Bridge kölniviz

Kizárták, majd kitiltották az igazságügyi palotából a neamti zsidó ügyvédek

A neamti ügyvédek panasza az igazságügyminisztériumhoz

Bucuresti, aug. 29. Az Ilfovi ügyvédi kamara példáját követve a neamti megyei kamara cuzista vezetősége sorozatos kizáró határozatokat hozott a kamara zsidó ügyvédei és ügyvédjelöltjei ellen. A kizáró határozatokat a legalaptalanabb s a legnevetesebb indok

ságügyminisztériumhoz kikemmiszték ellen és ebben többek között a következőket mondták:

A neamti kamara dékánja mihielyst tudomást szerzett az igazságügyminisztérium vonatkozó rendeletéről, azonnal intézkedett az iránt, hogy a rendelet végrehajtását megakadályozza. Közölte a bírói hatóságokkal, hogy ez a körendelet, melyet a minisztérium „holmi kisebbségiek siránkozásai nyomán adott ki” nem vonatkozik a neamti kizártakra. Ezeket ugyanis azért zárták ki, mert a végzést, amellyel ügyvédjelölteként felvették őket a neamti kamarába, nem tartották 10 napig kifüggesztve úgy, ahogy azt a törvény előírja. Így az illető ügyvédek tényleg vették ki az esküt, felvételük törvénytelen és a Iasi fellebbezési tanács legálisan járt el, amikor kizárták őket.

Ezenkívül a neamti kamarai vezetőség a kizárt ügyvédek elleni kegyelemdíjként felvette őket az ugynevezett illékony perkövetők listájába és ezt a listát közölte a neamti

ti ügyészszéggel, hogy az illetőket a bíróság épületéből és annak környékéről karhatalommal távolítsák el. Ezt a határozatot azzal a céllal hozták, hogy eképpen is kijátszák az igazságügyminisztérium fentebbí rendelkezéseit.

A továbbiakban a kizárt ügyvédek rámutatnak arra, hogy a Iasi fellebbezési tanács törvénytelenül járt el velük szemben. A felfüggesztési határozatot ugyanis az ök meghallgatásuk, sőt beidézésük nélkül hozták meg. Az ügyvédi rendtörvény ügyvédek beidézés nélküli felfüggesztését csak a tagsági díj nemfizetése esetén engedélyezi meg, minden más esetben indokolt határozatot kell hozni a felek meghallgatása után. Egyébként is a kizárt ügyvédek között többen vannak olyanok akik már véglegesített tagjai a kamarának, akikkel szemben semmiképpen sem lehet ma felhozni, hogy annak idején szabálytalan módon tették le az ügyvédjelölti esküt. Konklúzió képpen: a neamti kamara eljárásának még látszólagos törvényessége sincs és egyetlen komoly indok, vagy törvénytiszakasz sem támasztja alá a felfüggesztett ügyvédekkel szembeni eljárást. Eppen ezért az igazságügyminisztériumot, haddjon oda, hogy a neamti kamara ne játszassa ki sem a törvény intézkedéseit, sem pedig a minisztérium világos és félremagyarázhatatlan rendelkezéseit. A kizárt ügyvédeknek meg kell adni a lehetőséget, hogy ügyük eldöntéséig zavartalanul folytathassák az ügyvédi gyakorlatot a bírói hatóságok előtt.

Időelőtti Impotencia

Rendes körülmények között egy egészséges férfi 60-65 éves koráig őrzi meg szelkszerűs képeségeit, míg viszont a férfiaság teljes vagy akárosak részleges elvesztése ezen időpont előtt rendelkezésségek minősíthető, amelynek okait kutatni kell.

Impotenciánál igazi kezelést csak olyan készítménnyel érhetünk el, amely közvetlenül annak okaira hat.

Az egyetlen szer, amely az impotenciát gyógyítja, Reton-tabletta.

Reton, amely nem izgatószer, már háromnapos kezelés után mutatja hatását és ez a hatás egyformán, erőteljesen és állandóan megmarad.

Hála azon körülménynek, hogy a Reton-tabletták az impotencia intím okaira reagálnak, hatásuk csodálatos.

A férfi új fiatalságra öbred. A kezelés napi 3 tablettából áll. Egy 25 tablettát tartalmazó tubus ára 98 lej.

Kapható az összes gyógyszerárterekben és drogériákban.

Vidékire Lei 110 előzetes beklüldése esetén szállítunk. Vezérképviselet: E. & L. Clorá, Bucuresti III. Str. Speranței No. 37.

kokkal támasztották alá. A Iasiiban működő fellebbezési tanács a kizáró határozatokat helybenhagyta, mire a zsidó ügyvédek és ügyvédjelöltek az ügyvégszövetség legfőbb bíróságához fordultak jogorvoslatért. Ugyanakkor panasszal étek az igazságügyminisztérium, aki körendeletben utasította a bírói hatóságokat, hogy mindaddig amíg valamely ügyvéd ellen végleges kizáró határozatot nem hoznak, az illetőnek meg kell engedni, hogy hivatását gyakorolja.

A neamti kamarai vezetőség azonban arra is módot talált, hogy ezt a világos minisztériumi rendelkezést kijátsza. A kizárt ügyvédek újabb panasszal fordultak az igazság-

Porráégett a szebeni VII-ik hadtestparancsnokság palotája

Sibiu, augusztus 28. Péntek este tíz óra körül tűz ütött ki a szebeni VII. hadtest Carmen Sylva uccai épületében, amely teljesen elhamvasztotta a gyönyörű palotát. A tűz a hadtestparancsnokság irattárában és padlásán keletkezett, amelyet a szolgálatos tiszt vett először észre és azonnal értesítette a tűzoltóságot, valamint a katonai és polgári hatóságokat. Mire a tűzoltók a helyszínre érkeztek a hatalmas épület már lángokban állott. A tűzoltók csak nagy erőfeszítések árán lokalizálták a tüzet, de az épület a lángok martaléka lett. A vármegyei prefektus személyesen irányította az oltási munkálakat, amelyben részt vettek Kitsorony, Szent-Erzsébet, Nagydisznód és Crisztean községek tűzoltói is. Este 10 órától reggel 5 óráig a hetedik hadtest hatalmas épülete porráégett. Megsemmisült a hadtest teljes irattára, valamint a berendezések is.

A hatósági vizsgálat eddig még nem tudta kideríteni a tűz keletkezésének pontos okát. A feltevések szerint vagy gyújtogatás okozta a tűz-katasztrófát, valószínűbb azonban, hogy rövidzárlat következtében keletkezett a tűz. Az utóbbi feltevésnek azonban elelntmond az a tény, hogy a tűz egyszerre két helyen ütött ki. A szemtanúk azt vallották, hogy a tűz keletkezése után röviddel bőrkabátos, borsapokás egyént láttak a hadtest épülete környékén.

Az oltási munkálatok során két tüzoltó katona súlyosan megsebesült, akiket be-szállították a katonai kórházba. A hadtest épülete Nagyszében város tulajdonát képezte. A tüzokozta kár meghaladja a nyolcmillió lejt. A katonai és polgári hatóságok a legnagyobb erővel nyomozást indítottak a tűz okának, valamint a gyanus bőrkabátos ember kilétének megállapítására.

Őszi kalapszükségletét legjobban és legolcsóbban a Kalap Király

áruházában szerezheti be. Garantált minőség. Nagyon olcsó árak. Cluj, P. Uniri 24.

SPORT

Jugoszlávia mégis jön az atlétikai Balkán-olimpiára

Megérkeztek a görögök nevezései is

Bucuresti, augusztus 28. (Az Uj Kelet tud.) Zágrábról kapott jelentés szerint az ottan székelő atlétikai szövetségnek sikerült jelentős anyagi támogatást kapnia a jugoszláv kormánytól és így nem lesz akadály a Balkán-olimpián. A kormány Aratics tábornok hadügyminiszter közbenjárására járult hozzá a szubvencióhoz, aki ismert támogatója a sportnak. Az állami támogatással a

jugoszlávok minden számban indítanak versenyzőket. Hasonlóan nagyszámu a görögök nevezései is, akiket heten kísérnek el az edzőn és masszörön kívül.

A román atléták, akik a fővárosba vannak koncentrálnak, pihenéssel és szorgalmas edzésekkel készülnek a nagy versenyekre. A testnevelési főiskola tanárai személyesen ügyelnek fel a román atléták készülődésére és kondíciójára.

A Joe Louis—Tommy Farr ökölvívőmérkőzését augusztus 30-án halasztották

Newyork, augusztus 28. Az ismeretes huzavonák után az inkább üzletnek, mint sportnak tekintett nehézsúlyú ökölvívó világbajnoki elődöntő a néger Louis és az angol Farr között, halasztást szenvedett, mert a mérkőzés előtt hatalmas zápor és vihar vonult át Newyork felett. Tekintettel arra, hogy a Madison Square Garden, ahol a mérkőzést meg kellett volna tartani, nyitott, a rendezők új időpontot tűztek ki augusztus 30-ára. Kétségtelen, hogy a pár napos haladék Farrnak szolgálna előnyére, mert az angol néhány nappal ezelőtt edzésben megsérült. Nem érdektelen közölni néhány nyilatkozatot, amelyek csúttörtékek hangzottak el. Dempsey, a volt világbajnok: Farr rendkívül intelligens boxoló, minden teljesítményre képesnek tartom. Jeff Dickson, a neves párizsi rendező: Farr agyon fogja szurkálni a négert. Baddock, az ex-világbajnok: Az angol nagyon tud vigyázni magára. Tommy Loughran volt félnehézsúlyú világbajnok: Pétek, hogy Louis egyszer keresztülvi Farr balkezését és — vége. Az óriási összegekre tehető fogadások 4:1 arányban szólnak a néger mellett.

—xx—

Megsem vesznek részt magyar versenyzők a nagyváradi Makkabi teniszversenyén

Oradea, augusztus 28. (Az Uj Kelet tud.) Az OETR engedélye a magyar teniszszövetség részvételére vonatkozólag beutott, ezt az itteni Makkabi közölte Budapesttel, de mivel a két ország sporthatóságai között az a megállapodás, hogy a román engedélyt az OTT-hez kell bekiáltani — ez pedig nem történt meg — az OTT a magyar versenyzők nagyváradi rajtját nem engedélyezte.

—o—

San Romani, az egyik Európában turázó amerikai atléta-csapat tagja tegnap Helsinkiben megjavította a 2000 m-es futás világrekordját. Az új rekordidő 5:16.7 p. A régít Ladoumégue tartotta 5:21.8 p-vel, habár ennél azóta többen is futottak jobbat. A San Romani mögött második helyezett finn Mäki 5:18.2 p-vel is belül futott a hitelesített rekordon.

Az angol futballidény is megindul. A nyári szünet után megkezdtek az edzéseket. Az Aresnál pályán a klub első és második csapatainak edzőmérkőzését 5000 ember nézte végig!

A Déli Liga csapatát, amely ma játsza a Károly-lupa döntőmérkőzését a Nyugati Liga együttesével, így állították össze: Iordachescu, Sfera—Albu, Vintila—Feraru—Rafinsky, Auer—Moldoveanu—Barátky—Bodola—Bogdan, Ploesteanu vizsgálóra készül, ezért nem játszik.

A kisanant ökölvívőbajnokságára, amiket szeptember 3—4—5. napjain tartanak meg Temesváron, a román csapatot így állították össze (légsúlytól felfelé): Radan, Osca, Gi-

lice II, Savici, Jelesneac, Stefanescu, Popp, Nisu.

A Venus—Admira mérkőzésről így ír a bécsi Sport-Tagblatt: Az osztrák bajnok fáradt volt az előző mérkőzésektől. A románok viszont lendületesen játszottak. Nem multák felül technikában az Admirát, hanem frissebbek, gyorsabbak és a kapu előtt erőlyesebbek voltak nála.

Ofensege Károly király nagyszériú tiszteletdíjat ajánlott fel a Balkán-bajnoki atlétikai olimpia pontversenygyőztes nemzete számára.

Cartonnet, a francia világrekorder (100 m mell) uszója újabb kísérletet tesz saját rekordjának megdöntésére. Érdekeség, hogy Cartonnet ezúttal „ortodox meltempót” akar használni a „pillangó” helyett.

Moji Spakow, a tavaly Palesztinába emigrált ökölvívó, ma Bucurestibe érkezik és szeptember 4-én megküzd Serbanescuval a román bajnoki címért. Spakow biztosra veszi győzelmét, sőt az a terve, hogy azután bevezet a nehézsúlyú Európa-bajnokságra, amelynek védője egy régebbi legyőzöttje, Arno Köhlin.

A főiskolai világbajnokságokon, Párizsban, az uszós számok győztesei nagyrészt a magyarok közül kerültek ki. Atlétikában és a többi sportágban még csak selejtezők voltak.

Városunk vasárnap sportprogramjának délután 11 órakor UEC—KMSC C) liga mérkőzés és délután 1/5 órakor Universitatea—Vegyes csapat mérkőzések szerepelnek.

A Victoria Bucurestiben a NAC-cal játszik, a CFR Besztercen a Cetamica ellen, a KAC Marosújváron a Solvay ellen áll ki C) liga mérkőzésre.

A timisoarai

nyilvánosságú fiuliceummal és kereskedelmi liceummal kapcsolatos

kóser internátusban

az évi ellátási díj igen mérsékelt mind a két, mind a több ágyas szobákban lakók részére. A fiuliceum I. o. tanuló felvételi vizsgálata szeptember 3-án, fiu kereskedelmi liceum V. oszt. tanulói felvételi vizsgálata szept. 5-én lesz. Prospektust küld az igazgatóság.

I. osztályú bistrifal-besztercei és balamarei-nagybányai

kályhákat, kandalókat

raktáron tart.

GRAEF

kályhás

P. Unirii 8 udvarban. Szállít helyi gyártmányú kályhákat is, eszközöl átrakást, javítást és fayencfalburkolást.

Buziás gyógyfürdő (Román Nauheim)
Természetes, páratlan szénsavas, radiatív sós, vasas forrásvezikkel. Biztos gyógyhatás és vérkeringési zavaroknál, szervi elhízásos érlelmeszedés, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerültség idegesség esetén.
Szív- és vérkeringési zavaroknál, szervi elhízásos érlelmeszedés, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerültség idegesség esetén.
Nőibetegség a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgező nyomon fellépett idegbajok (Tabes) eseteiben a legjobb eredménnyel.
Ivókurák, szakiszertő orvosi kezelés. Kitiűnkönyha. Elsőrangú szállodák. Diétás penziók mérsékelt árákkal. Modern napfényes szabaduszoda. A CFR vonalain utazási kedvezmény. Állandó katonazene. Pausálárak az „Európa” utazási irodák útján. Fürdőidény május 15-től október 15-ig. Prospektust, felvilágosítást szívesen küld: Muschong Buziási Gyógyfürdő R.-T. Fürdőigazgatóság, Buzias, Banat.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyezri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állás-keresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Két iskolásfiu vagy leány vallásos zsidó tanító családnál, a „Principesa” szomszédságában, teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

Intelligens, németül, románul beszélő nő keresek iskolabjáró gimnázista leánykúrhoz, aki házikisasszonyi teendőket is végez. Dr Kaufmann Jenőné Satumare, Petru Rares 27.

— MEZOGAZDASAGI BANK 200.000 lej névértékű részvény ELADÓ. Megkeresést „Lei 25.000” jellegre Rudolf Mosse Clujhoz.

Keresek megvételre

pezsaszőnyeg, lakásberendezést, régiséget, zongorát, ezüstöt, aranyt és dísz tárgyakat. Hívásra odautazok. STERNBERG régiségkereskedő Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 13.

Két iskolás leány teljes ellátást kaphat jobb zsidó családnál. Regele Ferdinand 70. Kohn.

Magános urnónél két intelligens izr. iskolás fiu vagy leány teljes ellátást kaphat. — Nussbächer, Reg. Ferdinand 141, I. em., 2. ajtó.

Nyolchengeres jó karban lévő csukott Ford kocsi eladó. Central Benzin, Baia-Mare.

Intelligens zsidó családnál, iskolák mellett, két leány teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

Perfekt szabású bucuresti női divatszalonba kerestetik. Ajánlatok „Perfekt” jellegre Rudolf Mosse Bucuresti, Bdul Bratianu 22 küldendők.

Vidéki vallásos uricsalád iskolás leánya minden igényt kielégítő otthonra találhat. Érdeklődni 21-66 telefonnál.

Eladó egy parasztszövő (halina) gyár teljes felszereléssel. Érdeklődni: Káhn Kálmán ziarist, Sighet.

Magántanítót keresünk 10—12 alsó liceumista magántanuló mellé. Ajánlatokat fizetésjelöléssel dr Farkas, Somcuta-Mare címre kértünk.

Keresek perfekt németül beszélő zsidó lányt két gyermek mellé. Románul tudó előnyben. Mannorstein, Str. Dacia 3.

Egy-két iskolás vagy diáklány uricsaládnál teljes ellátást kaphat. Értekezni Elektrovox, Regina Maria 3.

Bányaváros legforgalmasabb helyén jól bevezetett textil, kötött és rövidárúipari család okok miatt sürgősen átadó. Megkeresések „Kedvező feltételek” jellegre a kiadóba kértnek.

2—3 iskolás fiu teljes ellátást kaphat és kellemes otthonra találhat orth. kóser családnál. Minden iskolához közel. Cim: Alsó Leopoldné, Calea Victoriei 28.

Citroen autó, kifogástalan jókarban, eladó. Str. Bucovina 32.

Egyszoba, előszoba, fürdőszoba garconier kertes villában kiadó. Házaspárok is. Str. Gojdu 9.

Cipőszakmában teljesen képzett fiatal segédet keresünk azonnali belépésre román, magyar és német nyelvtudással. Fényképes ajánlatok bizonyítványokkal, fizetési igények megjelölésével Frajii Neumann, Fágáras küldendők.

Timisoarai zsidó tanár-család elsőrangú kóser ellátásra elvállal diákokat vagy diáklányokat. Cim: Professor B. Apter, Timisoara III. Piața Asanesti 3, I. 9.

5—600.000 lej tőkével érdeklőséget vállalnék olyan — főleg faipari vagy kereskedelmi — vállalatnál ügynökséget, vagy hivatalnok állást, ahol egzisztenciám biztosítva van. Leveleket Káhn Kálmán ziarist Sighet címre kérek.

2—3 iskolás gyermeket teljes ellátásra elfogad izr. orth. család. Regele Ferdinand 20, első em. balra 1. ajtó. Ugyanott különbejáratu butorozott szoba kiadó és egy női lakótársnő kerestetik. Érdeklődni délután 2—4-ig.

Keresek komoly képviselőt garanciával. Abonamenttel és saját autóval rendelkezem. Román, német és magyar nyelveket beszélem. „Bármilyen szakma” jellegre Tg-Mures, Hirapiroda Agrar-palota.

Gombgyártásban kitűnően szakképzett fiatalember megfelelő elhelyezkedést keres. Ajánlatokat „Agilis” jellegre a kiadóba.

Fűzőkészítő szakképzett, fiatal, állást vállalna. Schnabel, Sighet, Tache Ionescu 9.

Eladunk egy keveset használt Tophan Spaltgatter, egy Clayton-Schuttleworth 6-os gözgépet, 54 folyóméter bordás vascsövet és apró hozzávalókat.

Veszünk 1 drb. 20 Kw. 220 voltos Dynamót és egy 12 Kw. 220 voltos villanymotort és egy keveset használt orient szutot. Darvas fűrészgár Gheorgheni, jud. Ciuc.

Franciát tanítok könnyű módszerrel, hosszú párizsi gyakorlattal. Nevelőnek mennék fél-napra. Salomon, Str. Avram Iancu No. 18. Ajtó 28.

Uricsaládnál egy gimnázista fiu vagy lány teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

Finom porcellán ajándéktárgyak és szervizek, valamint legszebb képekért olcsón kaphatók: PAX Cluj, Cal. Marechal Foch 6.

Alkalmi pafefonok és lemezek olcsón kaphatók: „PAX” Cluj, Cal. Marechal Foch 6.

Képviselőt vagy lenakotó keres Cluj városára 300 ezer lejig garanciaképes érettségizett, a három nyelvet perfektül beszélő, kereskedőknél jól bevezetett, 35 éves, jóméjű jelenléti férfi. Ajánlatokat Rudolf Mossehoz Cluj kérek.

Gyermekgondozót keresek egy éves gyermek mellé, csak megbízható referenciával. Krémer, Str. Goga Octavian No. 11.

— Ortodox urí család elegánsan butorozott szobába teljes ellátással elvállal diákok esetleg magános hivatalnokot vagy hivatalnoknőt. Cim: Regele Ferdinand 41.

Favállalat keres azonnali belépése kezdő fizetéssel románul-magyarul tudó jó kézírású gyakornokot. Cim Rudolf Mosse Cluj.

Keresek különbejáratu butorozott szobát. Cimeket ár megjelöléssel „Nem központ” jellegre a kiadóba.

Megnyit az Adler-féle ארטה כשר cukrászda. Legkiválóbb minőségű sütemények. Reggeli, uzsonna kávé. Rendeléseket jutányosan vállalunk. F. Dávid u. 18.

Mézők! Gyár! Orvos!

Minden német (25% redukció!), francia, angol, stb. folyóirat és könyv LEPAGE-nál Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól, Cluj, jelezve mely szakma érdekli.

WI

HIVATAL

Ami a kuliss

Kedves Wizo Testvé

A Wizo konferencia néhány hetet Svájcban ban hegyeket másztam és minden este az ágyba. Álmomban dött a Wizo konferencia lett nekem, mintha asszonyaim vitakozta felriadtam. Nappal az csak az elmúlt konferencia. Igy történt, a konferencia négy héti amig hosszú távollét után. Es ekkor már a gámban, annyit tanultam felett és ugy letarg ferenciat, hogy itthon terem meg: a többiek csak hiányosan voltak akarták hallani az ő

Elővettem tehát a tem őket, mit is irtak. Megtaláltam a konferenciát, regisztrálva és rendezvényeket, hangulatos cikkét és ben sok munka között és beláttam, hogy a zásnak sok mindent e tek, amit nem olvas aprób beszorítástól zés sötét háttérben a a lapudósító szuró azokról a különleges nek fejlődését követő összejöveteleken és n nem arányban nő a növekedésével. El ké körülményeket, mely határozatokat és szá mas ebédek alatt és mozgalmass szünetek között.

Képzelték el, m hogy üdvözöltük egy rátk, hosszú évek és én — mint a kor kárnói — elvonultam wieserné, a londoni nyugott nekünk vas ebből a tömördek ar nunk a konfeencián. A szomszédszobában folyt. Mi is meg volt szottunk a papirok hattuk volna azoka vacsoráztak, sőt ha éjszakáig dolgoztunk. Minden konferencia utaltak. Igy például a delegátusválasztás utolsó telavivi világ tattuk a delegátus Tavaly a zürichi erről a kérdéssről ut de az idő rövidsége lehető. Megállapod fogjuk az ügyet elit berében a londoni értesítette a föderáció újból megváltozott. tuk az ügyet, meg egyeztünk. Svájc r de az erre vonatkozó a konferenciára elő sítás nagyon kellem mert az azelőtti kul tus járt volna nek. A svájciak tiltakoz sem a Councilnak, nek nincs jogában sem, ha az összes konferenciális hatá Svájc ragaszkodott cutive sokkal nagy

WIZO A zsidó Csehország

HIVATALOS LAPJA

Ami a világkonferencia kulisszái mögött zajlott...

A Council-titkárság

Kedves Wizo Testvérek!

A Wizo konferencia befejezése óta eltelt néhány hetet Svájcban töltöttem. Egymagam-ban hegyeket másztam, gleccsereket csodáltam és minden este holtfáradtan dültem az ágyba. Almomban mégis mindig folytatódt a Wizo konferencia. Sokszor úgy rémlett nekem, mintha az ablak alatt a mi asszonyaink vitakoztak volna és a hangokra felriadtam. Nappal azután a turákon megint csak az elmúlt konferencián jártak gondolataim. Így történt, hogy részemre a Wizo konferencia négy hétig tartott — mindaddig, amíg hosszú távollét után lesülten hazáérkeztem. Es ekkor már annyit vitakoztam magamban, annyit tanakodtam minden kérdés felett és úgy letárgyaltam az egész konferenciát, hogy itthon csodálkozva állapítottam meg: a többiek, az itthonmaradottak csak hiányosan voltak informálva és tölem akarták hallani az összes részleteket.

Elővettem tehát az újságokat átböngésztem őket, mit is irtak a Wizo konferenciáról. Megtaláltam a konferencia minden főbb eseményét, regisztrálva láttam a felszólalásokat és rendezvényeket, elolvastam Keller Vera hangulatos cikkét és Weinberger Józsa sebtiben sok munka között megírt színes írását és beláttam, hogy dacára a sok morfondírozásnak sok mindent el kell mondanom Nektek, amit nem olvastatok ideig, azokat az apróbb beszámolókat, melyek a rendezés sötét háttérében húzódtak meg, elkerülve a lapudósító szurós szemét és beszámolni azokról a különleges problémákról, melyeknek fejlődését követtem ezeken a nemzetközi összejöveteleken és melyek jelentősége egyenes arányban nő a zsidó sors nyomorának növekedésével. El kell mondanom azokat a körülményeket, melyek létrehozták az egyes határozatokat és szájról szájra jártak izgalmas ebéd alatt és vita tárgyát képezték mozgalmas szünetekben az egyes gyűlések között.

Képzelték el, megérkezésük után alig-hogy üdvözöltük egymást, régi meghitt barátok, hosszú évek munkatársai, Vromenn és én — mint a konferencia tiszteletbeli titkárnói — elvonultunk munkánkunkkal. Grub-wieserné, a londoni iroda agilis vezetője átnyújtott nekünk vagy 5 vastag dossziét és ebből a tömördek anyagból kellett kihámoz-nunk a konferenciához szükséges adatokat. A szomszédos szobában izgalmas Executive-ülés folyt. Mi is meg voltunk hiva, de ki sem lát-szunk a papírok közül, nemhogy otthagya-hattuk volna azokat. A többiek ebédelték, vacsoráztak, sőt haza is mentek, de mi késő éjszakáig dolgoztunk.

Minden konferenciát problémát hozzánk utaltak. Így például a svájci Wizo panaszát a delegátusválasztásra vonatkozólag. A leg-utolsó tavalyi világkonferencián megváltoztattuk a delegátusválasztási kulcsszámot. Tavaly a zürichi Council-ülés alkalmával arról a kérdéssel újlag akartunk tárgyalni, de az idő rövidségére való tekintettel nem lehetett. Megállapodtunk, hogy körlevél útján fogjuk az ügyet elintézni. Az elmúlt év októ-berében a londoni központ körlevélben ki-értésítette a föderációkat, hogy a kulcsszám újból megváltozott. Mi, erdélyiek átvizsgál-tuk az ügyet, meg voltunk elégedve és bele-gyeztünk. Svájc reklamálta a szövegezést, de az erre vonatkozó levelezés elhúzódtott és a konferenciára előbb kiadott választási uta-sítás nagyon kellemetlenül érintette Svájcot, mert az azelelti kulcsszám szerint 9 delegá-tus járt volna nekik, így viszont csak négy. A svájciak tiltakoztak és kifejtették, hogy sem a Councilnak, sem a londoni Executive-nek nincs jogában körleveleket hozzájárulnak) konferenciát határozatokat megmásítani. Svájc ragaszkodott 9 delegátusához. Az Exe-cutive sokkal nagyobb problémákon rágódott

és így ezt a kérdést is mi intéztük el. Svájc mint vendéglátó ország megkapta 9 delegá-tusát korlátozott szavazati joggal, de az elvet ise leszögeztük, hogy ez az eljárás nem is-métlődhetik meg és a konferenciával utólag megszavaztattuk a megváltozott kulcsszámot. Figyelemreméltó egyes föderációk aktív rész-vétele a világszervezet minden munkájában.

Egy másik fontos munkánk volt: átvenni, szortírozni az összes határozati javaslatokat, melyeket a különböző föderációk terjesztettek a világkonferencia elé. Az Executive már ezeket a rendszerbe foglalt határozati javas-latokat tárgyalta csupán és ezek közül is csak azokat, melyek új irányelveket tartal-maztak. Számtalan határozati javaslatot ki-selejteztünk, mert alapszabályainkkal ellen-keztek, több hasonló tárgyú javaslatot össze-vontunk és végül mindegyiket saját vélem-nyezésünkkel terjesztettük tovább.

Még egyszer összegeztettük az alapszabá-lyokat és a mostani konferencia ügyrendjét, stílusitkái és egyéb apró praktikus változ-tatásokat javasolva a konferenciának.

Attanulmányoztuk Sieffné, Jafféné és Scha-piráné hosszú leveleit. Ezek az Executive-tagok ugyanis, sajnos, nem tudtak személye-sen résztvenni a konferencián és levélben fejtették ki álláspontjukat a Wizo legfonto-sabb problémáiról. Az Executive ezekkel a levelekkel szem tudott foglalkozni. Mi osztot-tuk be a különböző bizottságok anyagába a levelek egyes részeit és felhívtuk az Exe-cutive figyelmét a legfontosabb pontokra. Elő-készítettük az igazolóbizottság munkáját, hi-teles könyvkivonat alapján lekontrolláltuk a befolyt szervezeti hozzájárulásokat, egyes ki-vételes esetekben tanulmányoztuk az erre vonatkozó levelezést és méltányosan jártunk el. Végül elkészítettük jelentésünket, hogy szerintünk minden föderáció hány delegátust küldhét a konferenciára.

Kidolgoztuk az összes személyi javaslato-kat a Council és a konferencia elnökségére és az igazolóbizottság összeállítására vonat-kozólag. Végül az ügyrend alapján össze-állítottuk a hétfő délutáni Council-ülés és a konferencia két első ülésének tárgysoroza-tát. Segédőröink voltak, kitűnő gyors- és gépirók álltak rendelkezésünkre, de gyakran mi végeztük felváltva ezt a munkát is. Köz-ben a többi delegátusok vagy még utban vol-tak, vagy élvezték Zürich szépségeit.

Átszűrődtek hozzánk az Executive viharos tanácskozásainak hangjai. Elképzelték, hogy miután évenként csak egyszer van módjuk-ban a londoni, palesztinai és a világ minden országában élő Executive-tagoknak tanács-

kozni, mennyi különböző véleményt kellett közös nevezőre hozniok. A tanácskozásokat beárnyékolta a rendkívül nehéz politikai helyzet. Weizmann idegesen vezette a tárgyalásokat. A londoni Executive mindössze öt taggal volt képviselve, a többiek részint elvi, részint személyi okokból nem jöttek. A kábelek eredménytelenek maradtak. Mi azonban nem zavartattuk magunkat. Másfél napig dolgoztunk, míg a jelentések elkészültek és akkor az Executive felfüggesztette minden tanácskozását és megbeszélte velünk az ösz-szes lényeges kérdéseket, melyek a konfe-rencia zavartalan és surlódásmentes munká-ját biztosították.

A megbeszélések belenyúltak a délutáni órákba. Ebéd nélkül kedtük meg a Council-ülést és referáltunk az újonnan megválasztott elnökségnek. Az elnöki asztalnál Handler Elise ült. Minden olyan megnyugtató, mintha csak otthon lett volna. Pedig nagy fába vág-tuk fejszénket A Council-ülesről az újságok nem irtak semmit sem, mint ahogyan az Executive tárgyalásai is zárt ajtók mögött folytak. És mégis ezeken az üléseken törté-nnek mindig a nagyhorderejű döntések, itt készíti elő minden javaslattevő a talajt hívek szerzésére.

Mi ezalkalmmal (Vromenn és én) átlát-tuk annak szükségességét, hogy a Councilt teljesen reorganizáljuk. Csak az alapszabá-lyokban lefektetett jogokhoz tartottuk ma-gunkat. Két alternatívát terjesztettünk a Council és az Executive elé: reorganizációt, vagy feloszlást. Ki ismeri közületek, Wizo Testvérek, a Council jelentőségét? Tisztában vagytok-e Council-tagok, hogy mily funkció-kat kellett volna az elmúlt évben betöltene-tek? Ugye nem. Többé-kevésbé úgy tekintet-ték, hogy ez egy köved-kinevezés és csak papíron létezik. Itt van az alapvető tévedés. A Council-tagnak igenis vannak komoly funkciói, csak sokan nem ébredtek még en-nek tudatára. A Wizo világszervezet alap-szabályai szerint a Council az a legfőbb tes-tület, mely konferenciától konferenciáig vi-gyáz az Executive által végrehajtandó kon-ferenciál határozatok sorsára. A Council-tagok információi révén mindenütt összekötő kapcsolatot képeznek saját föderációjuk és az Executive között. Két konferencia közötti évben minden újonnan felmerült probléma felett a Council dönt, neki van joga a költ-ségvetést megváltoztatni és minden vilá-gkonferencia előtt az összes, a konferencia napirendjére kitűzött javaslatokat meg-vitálni. Hogy mennyire aktuális volt az ál-talunk ezzel a munkakörrel kapcsolatban ajánlott reorganizáció ott csak akkor láttuk, mikor általános lelkesedéssel fogadták terve-zetünket. Elárulhatom, hogy, a konferencia is elfogadta javaslatunkat és a következőket határozta:

Az összes Council-tagok havonként egyszer megkapják kivonatosan a londoni és paleszt-inai Executivek üléseinek jegyzőkönyveit. Ily módon mindenki informálva lesz állandóan és követheti az Executivek munkáját.

A konferencia a Council tiszteletbeli tit-kárainak választotta meg Vromennét és en-

gem, akik a londoni propaganda departement vezetése alatt a Council ügyeivel évközben is foglalkozni fogunk és minden, Londonon ke-resztül történő Council-levelezésbe betekin-tést nyerünk, valamint főbb kérdésekben véleményünket érvényesíthetjük a döntés előtt.

Mi fogjuk a jövőben a Council-üléseket elő-készíteni és a tárgysorozatot kidolgozni.

Mi fontosnak tartjuk, hogy a 35 tagból álló Executive-n kívül még egy testületbe, a legaktívabb Wizo-asszonyokat bekapcsolha-suk, akik nemcsak a konferenciák alkalmá-val, hanem állandóan befolyhassanak a vilá-gszervezet munkájába és akik iniciatívájukkal a propaganda terén is előbbre vigyék a szer-vezetet. Eredetileg az volt a tervünk, hogy nem titkárságot, hanem vezetőséget választatunk. Az Executive ezt a tervünket elle-ngette, mert nem akar decentralizációt. Mi — a javaslattevők — engedtünk, mert azt reméljük, hogy a reorganizációt így is meg fogjuk tudni valósítani. Meglátjuk sikerül-e?

Ennek a reorganizációnak a szükségessége tulajdonképpen a szervezeti kérdések tanul-mányozásánál merült fel. Magam is főleg ezen a téren dolgoztam az egész konferencia időtartama alatt s azzal a szándékkal tértem haza, hogy itthon is ennek a munkának aka-rom szentelni legtöbb időmet. Már a konfe-rencia plénuma előtt is kifejtettem, hogy szerintem a szervezeti kérdések iránt asszo-nyaink kevésbé fogékonnyak, mert hiszen ez a munka megkívánja mindannyiunktól, hogy személyünket a háttérbe szorítsuk és telje-sen személytelen munkát végezzünk. Míg a propagandába minden egyéni meglátásunkat, érzelmeinket belevihetjük, addig a szervezeti munkában tárgyalóknak kell lennünk. Ezért vagyunk jó propagandisták és rossz szerve-zők. Hiszen tudott dolog, hogy mi, asszonyok érzelmeinkben gondolkozunk.

Most veszem észre, hogy mint mindig, ha konferenciáról beszélek, nem tudok szorosra a tények regisztrálásánál maradni. Rende-zési titkokat akartam elárulni és a Council reorganizálásáról referáltam. És mégis vol-tak rendezési titkok!

Mit gondoltok, milyen nehéz volt minden delegátusnál keresztülvinni, hogy egy bizo-nyos bizottságban való részvétel mellett dönt-sön! Milyen nehéz volt minden ország dele-gációjával megértetni, hogy milyen kulcs-szám szerint jelölje be delegátusait a bizott-ságokba. Milyen nehéz volt mindenkinél keresztülvinni, hogy rendszeres leigazolassa magát, hogy is beszélve arról, hogy néhány föderációnál milyen nehezen vasaltuk be a hátralékos szervezeti hozzájárulásokat. El-árulhatom azonban, hogy minden esetben el-értük ezt is. Milyen nehéz volt sokszor fel-adatunk a konferencia „Beirat“-jai szerepé-ben, amikor az alapszabályok és ügyrend betartása mellett kellett agitálnunk. És még azt is be kell vallanom, hogy sok esetben nem ment minden rendben. Azért mégis milyen élvezettel hallgattam az általános vitát, ahol órák és napok hosszat asszony asszony után szólt fel és okosan, röviden és a legtöbb esetben józanul sorakoztatták fel érveiket az általuk képviselt javaslat mellett. Ugyanez nyilvánult meg azoknál is, akik a javaslatok ellen beszéltek. Mennyi informáltság, mennyi energia, úgyszorotat tükröződött vissza sza-vaikban. Mennyi fejlődés egyik konferenciá-tól a másikig! Mily öröm ennyi kiváló asz-szonnyal vállalva ugyanazon programét, ugyanazon eszméért dolgozni. Milyen veszte-ség mindannyiok részére, hogy Erdély csak hét asszonnyal volt képviselve! Hogy irigyel-tem Csehországot 23 delegátusáért, kik min-den bizottságban egyformán kitűnően voltak képviselve és mindenütt egyformán értékes munkát végezhettek!

Most, hogy nekikezdtém levelemnek, látom, mi minden mondanivalóm volna még. Az ele-jén beígértem, hogy a problémákról és a hozott határozatok háttéréről is beszámolok. A jövő hétre halasztom ezt, mert azt sze-retném, hogy legalább gondolatban utólag mindannyian teljesen átéljék a konferenciát és résztvegyetek, ha csak hallgatólag is, an-nak értékes munkájában. A jövő héten tehát folytatom leveletem.

Esetleges kérdésekre szívesen válaszlok.
Sálom
Reiter Lunka, Timisoara

Héber szótárak

Mannheim — Grosz: Héber-magyar szótár

az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 828 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, füzve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár

modern magyar-ujhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az

Uj Kelet kiadóhivatalában

Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

TUS 29.

gyógyhatás
j. vérsze-
k nyomán
énnnyel.
s penziók
dvizmény.
y május
si Gyógy-

K

és 20 lej.
feligés

éget vállal-
kereskedel-
gy hivatal-
biztosítva
arist Sighet

ilátásra el-
rdinand 20,
ott külön-
és egy női
ni délután

garanciával.
rendelkezem.
eket beszé-
Tg-Mures.

képzett fia-
lést keres.
adóba.

atal, állást
Ionescu 9.

ált Tophan
sworth 6-os
rascsovet és

os Dynamót
ymotort és
zot. Darvas

errel, hosszú
mennék fél-
hu No. 18.

vagy lány
dóban.

ak és szer-
etek olcsón
hal Foch 6.

olcsón kap-
al Foch 6.

Keres Cluj
képes érett-
től beszélő,
eves, jómög-
Mossehoz

éves gyer-
ferenciával.
11.

en butoro-
állal diákok
gy hivatal-

ése kezdő
jó kézírásu
Cluj.

ott szobát.
központ" jel-

Orvos!
francia, an-
EPAGE-nál
Lepagétól,
érdekli.

A ZÜRICH NAGY MAPOK

A már július 25-én megindult tárgyalások sorozatai befejeződtek. Zürich uccáin nem járnak már héberül szenvedélyesen vitatkozó emberek, lezárult egy korszak a cionista életben. Kezdődött pedig a tárgyalások láncolata a Wizo konferenciával, folytatódott a cionista kongresszussal és befejeződött a Jewish Agency tanácskozásával. Mindegyiket a sodró és ránk kényszerített választ uralta. Hányszor gondoltam keserves, küzdelmes napok közben, mily kegyetlen sors, amely ilyen választ elé állít egy népe, miért kell ennek így lenni és miért ilyen hamar, ha már így későn...

A Wizo konferencia nem foglalkozott a kérdéssel, amint hogy a Wizo a cionista munkának csakis a gyakorlati részével foglalkozik és így a politikai kérdés nem tartozik feladatai közé. Nem foglalkoztunk tehát a cionizmusnak korszakot lezáró kérdésével sem, azonban a lelket mégis megfogta a nagy dilemma és ha nem is tárgyaltunk róla sem a plénumban, sem a bizottságokban, de annál inkább izzott minden emberben a nagy kérdés. Mindnyájunknak az volt az érzése, hogy nem tudjuk továbbvinni megoldatlan problémáinkat, mint ahogy azt máskor tettük. Valami nyomasztó volt állandóan a levegőben; nyugtalanság, türelmetlenség, egy kis messzire nézés és feleletvárság. Így ültünk napról-napra, fárasztó tépelődésekkel nyolc napon át, keresve az utat és módszereket. Néha kirobbant egy-egy szenvedélyesebb hang a különböző javaslatok felett, hogy aztán a megértés jegyében haladjunk tovább. A legfőbb pont, nekünk erélyieknek, az volt, hogy nem mertük minden tagunkért vállalni a sékel-kötelezettséget. Évek óta problémája ez a Wizonak és ezért a Wizo nem egyenértékű tagja a Cionista Szervezetnek, mint például a Hadassa vagy a Moacat-Ha-Paolot, a cionista munkások szervezete, amelyeknél kötelező a sékelmegváltása. Szégyenkezve tettük a beváltást, fájdó lélekkel, de lehet, hogy csak kishitűség gyötört hiábavalóan. Talán nem ismerjük eléggé asszonyainkat és nem bízunk eléggé cionista meggyőződésükben. Az elkövetkező év meghozza a választ hiszünk hogy minden Wizo-asszony megfogja váltani a cionista sékelt és nekünk bocsánatot kell majd kérni tagjainktól hogy nem mertük minden tagunk nevében cionista hitet tenni. Sok hátrány származik reánk a sékel kötelezettség nem vállalása miatt. A cionista szervezet mostoha gyermekei vagyunk. Most történt meg először, hogy egy Wizo-asszony, a cseh-szlovákiai Dr. Hanna Steiner, mint Wizo delegátus felszólalhatott a cionista kongresszuson és ez is meglehetősen harc eredménye volt. De ha a magunk nevében beszélhetett is egy Wizo-asszony, hivatalos helyről egyetlen hang nem hallatszott a Wizo munkájáról, míg a Hadassa munkáját minden kongresszus kiemeli. Ezenkívül intézményeinknek a cionista budgetbe való behelyezése is nagy küzdelembe került. S mindez azért, mert nem tudtuk, vagy nem mertük megkívánni tagjainktól a sékel kötelező megváltását. Bizonyos, hogy jórészt bennünk van a hiba, hogy nem jutott el a felvilágosító munka asszonyainkhoz. Megpróbáltuk pótolni az elmulasztottakat; ezt vállaltuk is a Wizo konferencián. Felülről együtt még néhány ország képviseltele.

Általában nagyon sok munkát vállaltunk a Wizo-konferencián. Nehéz küldetés delegátusnak lenni: tudni hogy a nemzeti lét, fejlődés és élet attól függ, hogy miképpen végezzük itthon a munkát. És nem frázis, ha azt mondom, hogy Palesztina sorsa ez egyszer csak attól függ, hogyan fognak össze a cionisták a harcra és a munkára. Ha meggyőződött bennünket erről a Wizo konferencia százszor, akkor tetőzte ezt a cionista kongresszus ezerszer. Minden szenvedélyen és vitán, nézeteltéréseken és meggyőzésen keresztül süvített a keserű igazság, hogy „nem dolgoztunk eleget, nem volt elég fül, hogy meghallgassa a munkára sürgető szótát és nem volt elég kéz, hogy munkára induljon. Pedig milyen más lehetne minden! Mennyi energia megy veszendőbe, mennyi hiába való szenvedés gyötri a lelkeket, mi legyen, alef, vagy bet... Inkább dolgoztunk volna, mennyivel jobb lenne. És most, ha irni lehetne vérről és könnyről beszélni, mindenki megtudná, hogy ebben a lelkeket örlő átmeneti időkben minden vesztélyben van Erezben. Minden cionistának tudnia kell, hogy tőle függ az, hány ember veszti el máról holnapra a kenyérét. Minden erezi munkás hitet tett, hogy amíg egyiknek lesz kenyere, addig lesz a másinak is. Ha arvány és szűkös lesz a kenyér a kitartás arcvonalán semmi sem elég nagy áldozat a végső cél érdekében.

Aki hallotta ezeket a remek embereket, akik a lemondásban és önfeláldozásban ragyogó példát mutatnak, rá kell ébredjen a maga csekély értékére. Mit csinálunk mi?

Semmit; beleszippantunk a magunk buta kis életébe és ha él is bennünk egy kis nyugtalanság, elhalgattatjuk lelkiismeretünket azzal, hogy kimagyarazkodunk. Nem lehet; közömbösek az emberek; mindenkinek sok a baja; ki gondolhat Palesztinára és hasonló kifogások. Pedig az emberek nem közömbösek, csak bennünk cionistákban van a hiba. Vagy túl nagyok vagyunk vagy túl kicsinyek. A nagyok úgy hiszik, hogy nem ereszkedhetnek le aprólékos munkához, a kicsik meg úgy képzik, ugyan mi tehet ki értőlem. Talán ha a nagyok megpróbálnák adni a maguk fenségéből egy kis önbizalmat és egy kis segítséget a kicsiknek, talán élhetne valahova indulni. Legyetek nyugtalanok, s ültessétek el a teremtő szent nyugtalanságot a zsidó szívekbe, — mondotta Eliezer Kaplan, az Executive pénzügyeinek vezetője.

A politikai helyzet alakítása a védelem, a munka folytonosságának fenntartása az Erezben: mind-mind az Executive vállaira nehezedik, mindenhez pénz kell és minden pénz a cionista munka eredménye. Mérhéttelenül gondterhes napok elé néznek Palesztinában; a tárgyalások a végső döntésig sokáig elhúzódnak. Senkinek nem sürgős, csak nekünk, de ez nem lehet a világpolitikában irányadó és minden attól függ, lesz-e kitartásunk? Ha most összefognak a zsidó nép, ha megtudná érteni e dicsőséges kor hívását, amikor kezébe van letéve talán évszázadokra kiható sorsa. Ha tudna áldozatokat hozni, mint egységes magyira hivatott nép: akkor méltó lenne önmagához és multjához.

Aki részt vett a cionista kongresszuson, azzal a felemelő érzéssel távozhatott el, hogy a zsidóság megértette arra, hogy önmaga intézze sorsát. A zsidó parlament méltóságos volt és minden végzetesnek látszó elmentést mellől megtudta őrízni azt a tiszteltreméltó felelősséget, amely valóban csak érett és nemes politikuskok tulajdonsága. Egy amerikai kiváló jédis író beszélt a kongresszuson a „havlágárol”, az önfegyelméről. Megemlékezett arról, hogy a zavargások idején az Erezben tanusított önfegyelmű milyen remek tanulságot adta a politikai érettségnek, s kérte, hogy ezt az önfegyelmet, az intellektuális havlagat alkalmazzák most a kongresszuson a delegátusok. Így is volt. Intellektuális havlagah, — csak így lehetett elérni azt a határozatot, amit a kongresszus hozott a következő esztendő politikáját illetőleg. Semmivel sem több és semmivel sem kevesebb, mint amennyire szűkség volt az ügy érdekében. Hányan mondtak mást, mint amit a szívük diktált. Annak csak az a megmondhatója, aki látta a vergődő és kétségben örlődő lelkeket. De így kellett lennie.

Ki tudná leírni három hét tulzsufoit eseményeinek csak halovány visszhangját is. Amit máskor ha egyszer egy évben vagy még akkor se hallhatunk, ebben a három hétben egymásra halmazott programban, délelőtt, délután, este, partokban, gyűléseken és a kongresszuson, egymásután előzönlött bennünket.

Választhattunk; Weizmann Goldmann, Stephen Wiset, Ben Gurion, Eliezer Kaplan, Berl Lockert, Brodetskit, Ussischkint, Rav Meir Berlont, Berl Katzenelsohnt, hallgassuk-e?

Mindnyájukat meghallgattuk, mindannyi ragyogó gyöngyszeme a retorikai művészetnek. S még annyian mások, ragyogó szónokok, hogy lehetne felsorolni őket! Érzelmek skálájában hányodtuk, hol szenvedve, hol felüdülv. Weizmann politikai beszédénél nem maradt szem szárazon. Csak éreztük, hogy arconkon csurognak a könnyek, egy kicsit szegénylősen nézett mindenki szomszédjára, de amikor látta, hogy a szomszédnál is az az eset, nyugodtan sirt tovább. Azt hiszem, ahogyan Weizmann beszélt, úgy csak egyszer beszél egy ember életében, csak egyszer sikerülhet valakinek így megnyitni a lelkét mások előtt és csak nagy tragikus pillanatokban. A helyzet tragikumát valóban ekkor éreztük át a maga igazi mélységében. Eltekintve ettől a beszédétől, Chaim Weizmann fenségesen uralta a kongresszust, ezt az ellenfelei is elismerték. S ez igazolja őt, hogy amit akar, az igazságos és egyetlen megoldás.

Sok cikket lehetne írni a kongresszust kísérő eseményekről is, amelyek színészsé, meleggé tették napjainkat. Csak éppen egyet említek meg.

Stephen Wise a híres amerikai cionista vezér és grand rabbi nagy ellenzéki beszédét vágott ki. Kiváló szónok, rendkívül szenvedélyesen beszélt, amerikai létére semmit sem vesztett fajtájának szenvedélyességéből, amelyet szónoklatában is érvényesít. Weizmann nagy figyelemmel hallgatta és amikor beszédét többször nem erős hangsúlyozásával befejezte, Weizmann hozzámment, melegen üdvözölte és megölelte. (Szinte úgy nézett ki, hogy Weizmann nagyon örült, hogy ilyen jól sikerült Wise tiltakozó beszéde.)

Mi Wizo asszonyok, akiknek szerencsénk volt a kongresszuson részt venni mint delegátusok, nagyon sokat tanultunk. Megtanultuk azt, hogy az egyetlen helyes irány a Wizonak az, ha teljesen cionizálja magát és ha soha nem vágyik mint Wizo külön politikai illetve külön kongresszusi listára. Beláttuk azt, hogy amit évek óta hirdünk, hogy a Wizo maradjon politikán felül, az egyetlen helyes út. De azért fontos volna, hogy az asszonyok egyénileg a különböző politikai pártokban foglalják el helyüket, a munkánk után minket megillető helyet a cionista világban. Csak ilyen módon tudunk aktív és teljes mértékben egyenértékű tagjai lenni a cionista életnek.

A zürichi három hét minden tanulsága, élménye egyetlen felismerésben sűrűsödik össze, hogy látjuk már a célt, de még messze vagyunk tőle s becsület kérdése az, önmagunk és a lélektelviszafajtozva figyelő világ előtt is, hogy csináljuk egyszer a magunk dolgát, mindnyájan, együtt, áldozatosan és idejében.

A kongresszus, a zsidó nép legjobbjainak élő lelkiismerete, egy oldotta meg a ránehezedő nagy dilemmát, ahogy az ész s a szív diktálta; rajtunk, az élő nép tagjain mulik, hogy mikor és miként lép az állami keretben megszervezett zsidó nép a történelem színpadára.

Weinberger Nándorné.

Levél az anyákhoz

Napról-napra szomorúbb híreket hoznak a lapok. Szorongó, csüggedő szívvel olvasunk a német- és lengyelországi zsidó sorsról és marcangoló kétségbeesés kell hogy elfogjon Iorga tanár és Miron patriarcha és más, eddig mérsékaltan gondolkodó férfiak gyűlölködő, megvető, ellenséges nyilatkozatai hallatára.

De mindennél jobban fáj, mikor az előbb megriadt, kétségbeesetten és keseri könnyekkel a szemébe kisleányom jött haza:

— Anyám, néhány osztálytársam nem fogadta köszönésemet. Eleinte azt hittem, hogy tréfa vagy nem vettek észre, de annyian, az nem lehet. Úgy látszik, összebészéltek és az egyik közöns helyett gunyosan mondta: Jidanca. Mond, mit vétettem? Nyolc évig szépen, békében éltünk az iskolában és most! Miért gyűlönek annyira? Miért olyan senki nekik a zsidó?

Mit mondjak neked, drága Gyermekek, kit mindig a legnagyobb emberszeretettel, önzetlen barátságra és marximális altruizmusra neveltelek? Eddig rózsás szemüvegben át láttad a világot, a minden áldozatra képes végtelen szülői szeretet mint pancélvár őrzött minden csuától és rössztől és úgy látszik most először nyul feléd kérelhetetlen vasmarokkal a rideg valóság. Tufiatal vagy, hogy mindezt megértésd! Nem nekem felelek, de üzenetet küldök a világ összes anyáinak.

Az anyai szeretet számára semmi sem lehetetlen! Az anyai szív az északi sarktól az Egyenlítőig mindenütt egyformán dobog gyermekeiért és az értük sirt könnyek épp oly forrók, akár egy csipkés muszlin, vagy akár egy tarka rongy törli őket.

A nagy politikuskok és nemzetgazdászok más szemmel nézik a világot, őket nem lehet meggyőzni, de nekünk, anyáknak, szük a horizontunk, nekünk csak egy célunk van: gyermekeink jövőjének biztosítása és erről szeretnék nektek valamit mondani.

Ha boldog, megelégedett embereket akarok gyermekeitek közül nevelni és azt kívánjátok, hogy békében, nyugodtan éljenek, ne plántáljátok gyűlöletet gyermekeitek szívébe! Még sohasem éreztem annyira igaznak Spinoza mondását:

„Die schwerste Bürde, mit der uns Menschen belasten können ist nicht nur, dass sie uns mit Hass u. Verachtung verfolgen sondern, dass sie Hass u. Verachtung in unsere eigenen Seelen pflanzen, das ist es, was uns nicht frei sehen, klar denken lässt“.

Higyjétek el, nemcsak az ütött vad száralomraméltó, de a szenvedélyének rabja, a fellingertel üldöző is lelkiileg szerencsétlen.

Isten előtt egyforma emberek vagyunk valamennyien, miért építünk mi egymás közti mesterséges válaszfalakat?

„Miért is gyűlölnék minket annyira?“ — tör ki belőlünk a halálos elkeseredettség.

Ismerjük hibáinkat, melyeket az évezredek elnyomottság fejlesztett ki bennünk. De vajjon nem más-e egy szabad ég alatt felnőtt növény, mint egy a melegház sarkában vegetáló? És ha ezt aztán kiültetik a meleg, nap sugaras kertbe nem változik-e meg, nem igyekszik-e társaihoz hasonlóvá válni?! A zsidó látszólag jobban él, de csak mert mindenét feléli, mert csak a mának él, mert ki tudja mi lesz holnap?! A zsidó minden életlehetőséget megragad és emberfeletti energiával tör előre — de másképp éhen halna, ha a zsidó most bizalmatlan, zárkózott és elkeseredett lett, de erről már nem mi tehetünk!

Remegő, aggódó szívvel várjuk a mandátum-bizottság döntését és reméljük, hogy győz az igazság. Megkapjuk hontalanjaink számára őseink földjét, építhetünk a régi romokra és megint nép leszünk, amelyet mindenki elismer.

Békés jó emberek akarunk lenni, felebaráti szeretetben élni mindenkiel; hű, becsületos polgárai lenni azon országnak, ahol lakunk és nem kérünk egyebet, csak egy kis megértést és jóindulatot.

Higyjétek el, az egész emberiség boldogulásához csak a szeretet vezet, nem a gyűlölet!

Az anyai szeretet nagy hatalom! Vajjon, ha a népek összes anyái összefognának, nem-e sikerülne nekik ebbe az örült agyonhajszolt és jelszavakkal megmérgezett világba egy más, szép, tiszta és mindenkit boldogító áramlatot behozni? De szép volna az élet, ha megint igazi emberszeretet volna! És ez sikerülne, ha az összes anyák úgy akarnák!

Anyák, kik a gyermekeitek sorsáért aggódtok, próbáljuk megmenteni legdágabb kincsünket, gyermekeinket! Anyák, ha túlaradó boldogsággal öbe vesztitek gyermekeiteket, gondoljatok a többi anyára, kiket örületbe hajt a gond és kétségbeesés gyermekeik jövőjért, forduljatok egy kis megértéssel és jóindulattal felénk és segítsetek!

Herczeg Paula.

Közöltesse

ujévi üdvözlését

az UJ KELET

ROSHASANAI

számában.

amely rendkívül gazdag tartalommal, szeptember 6-án jelenik meg. Ily módon jókívánságai eljutnak minden rokonához, ismerőséhez és tiszteletéhez és egyuttal támogatja a Keren Kajemetet is, a palesztinai földvásárlás alapját. A közlési díj kevesebb, mint amennyibe a névjegyek és borítékok, valamint a szétküldés postaköltsége kerülne.

Egyszerű üdvözlés, folytatólagosan közölve	30.— lej
Egyszerű üdvözlés, külön sorban	50.— lej
Egyszerű üdvözlés, külön szöveggel	100.— lej
Nagyalaku keretes üdvözlés tisztelet, vállalatok, egyesületek részére	250.— lej

Küldje be üdvözlés szövegét és a megfelelő összeget (postabélyekben is) vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz, vagy vidéki fiókiadóhivatalaink és megbízottaink bármelyikéhez.

fej

Bene

parz

HIL

— Marin volt f...
kodónál. Bucurestib...
ebédre vendégül lát...
cia minisztert. Az e...
cu miniszterelnök é...

— Az angol hadüj...
gyakorlatokon. Lond...
lisha angol hadüjgy...
Franciaországba uta...
francia hadgyakorla...

Időprognózis: Em...
közö többnyire derű...
keleti szél, erősebb a...
kenő hőmérséklet, E...
szág dényugati rés...

— Szénből gyárta...
Berlinből jelentik: A...
rint a zsírtermékek...
szénből készíti Néme...

— Szeptember 15...
tány Newyorkból...
jelentik: New-Castle...
pana kapitány előké...
átrepülésük befejez...
pitány szeptember 1...
elindulni, hogy leszá...
repüljön. Addig Pap...
geles. Newyork táv...
senyben.

— Az egy, a sze...
ányuló vertodulások...
gelenként éngyomor...
tas „Ferenc József“...
ajánlják.

— Hétezer méter...
szott öt orosz alpin...
A Tass jelenti, hogy...
nászott a pamiri...
amelynek magassága...
tert.

Jó...

A ROYAL S

— Fontharcsok...
ből jelentik: Péntek...
frontharcsok nemze...
nak első rendezvény...
földi résztvevői szá...
néában ünnepi elő...
ak főváros legnérese...
sával. A bécsi színe...
kívül francia, angol...
beszédet is adtak...
boló tetszése mellett...
el, a békekongressz...
ellenséges fronthar...
kezték és barátokt...
teletbeli elnökségét...
püspök vállalta. A...
teletére istentisztele...
belyvárosi zsinagógáj...

— Kolombus, vag...
Amerikát? Firenzeb...
irattárban Ridolfi ok...
tratra bukkant. Az...
Vespucci egy évvel...
már felfedezte az a...
pucci közölte ebben...
val, Lorenzo Pier...
hogy most már han...
földrészt felfedezése...
márból meg lehet ál...
már felfedezett fö...
Amerikában partra...
közlése nagy feltű...
Sokan azt hiszik, ho...
tívumok játszottak...
zónánl“.

fejfájás ellen Benetrás parzszilla!

HIREK

— **Marin volt francia miniszter az uralkodónál.** Bucarestből jelentik: Az uralkodó ebédre vendégül látta Louis Marin volt francia minisztert. Az ebéden jelen volt Tatareanu miniszterelnök és Urdareanu ezredes is.

— **Az angol hadügyminiszter a francia hadgyakorlatokon.** Londonból jelentik: Hoare Beisha angol hadügyminiszter szeptemberben Franciaországba utazik, hogy részt vegyen a francia hadgyakorlatokon.

— **Időprognózis: Emelkedő légnyomás, váltakozó többnyire derült felhőzet, enyhe északkeleti szél, erősebb a tengerpartvidéken, csökkenő hőmérséklet, helyi jellegű esők az ország délnyugati részeiben és a hegyvidéken.**

— **Szénből gyártanak szappant a németek.** Berlinből jelentik: A Deutsche Volkswirt szerint a zsírtémek hiánya miatt a jövőben szénből készíti Németország a szappant.

— **Szeptember 15-én repül Papan kapitány Newyorkból Bucarestbe.** Bucarestből jelentik: New-Castleből jelentik, hogy Papan kapitány előkészületei az Atlanti-óceán átkelésére befejezés felé közelednek. A kapitány szeptember 15 előtt akar Newyorkból elindulni, hogy leszállás nélkül Bucarestbe repüljön. Addig Papan részt vesz a Los-Angeles-Newyork távra kiírt Bénék-kupaversenyben.

— **Az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértöbblesek elhárítására igyek reggelként éhgyomorra egy pohár természetes „Férenc József” keserűvizet.** Az orvosok ajánlják.

— **Hétezer méter magas hegycsúcsra mászott öt orosz alpinista.** Moszkvából jelentik: A Tass jelenti, hogy öt orosz alpinista felmászott a pamiri Korjenszkaja csúcsra, amelynek magassága meghaladja a 7000 métert.

Jön! Jön! A ROYAL slágermozgóban

— **Fontharcosok békekongresszusa.** Bécsből jelentik: Pénteken zajlott le Bécsben a fontharcosok nemzetközi békekongresszusának első rendezvénye. A kongresszus külföldi résztvevői számára a schönbrunni nyári rezidenciában ünnepi előadást rendeztek az osztrák főváros leghíresebb művészeinek bevonásával. A bécsi színezeti német előadásokon kívül francia, angol és olasz dalokat és párbeszédet is adtak elő a külföldiek tomboló tetszése mellett. Az est nagyon jól telt el, a békekongresszus delegátusai — egykor ellenséges fontharcosok — boldogan üdvözölték és barátkoztak. A kongresszus tiszteletbeli elnökségét Immitzer bíboros-érseket bízta meg. A zsidó fontharcosok tiszteletére istentiszteletet tartottak Bécs egyik belvárosi zsinagógájában.

— **Kolumbus, vagy Vespucci fedezte fel Amerikát?** Firenzeből jelentik: Egy firenzei irattárban Ridolfi olasz történész érdekes okiratra bukkant. Az okirat szerint Amerigo Vespucci egy évvel Kolumbus Kristóf előtt már felfedezte az amerikai kontinent. Vespucci közölte ebben az iratban megbízójával, Lorenzo Pier Francesco de Medicivel, hogy most már harmadszor kel utra egy új földrész felfedezése érdekében. Az irat dátumából meg lehet állapítani, hogy Kolumbus már felfedezett földrészt lépett, amikor Amerikában partra szállt. Az olasz tudós közlése nagy feltűnést keltett világszerte. Sokan azt hiszik, hogy tisztára nemzeti motívumok játszottak közre ennél a „felfedezésnél”.

— **Egy asszonyt fiával együtt megölt a villám.** Déváról jelentik: Urican községben tegnap viharos esők voltak. A Filiomon hegyen villám csapott be egy házba, ahová a vihar elől asszonyok menekültek. Az egyik asszony és tizenkét éves fia meghalt. Két lány kisebb sebesüléseket szenvedett. A szerencsétlenség nagy hatást keltett a faluban.

— **Költözik a városmajor, mert fiúkeverő épül a helyén.** Megírta annakidején az Uj Kelet, hogy a város nagy üzletet bonyolított le a közoktatásügyi minisztériummal, amely régóta tervezi, hogy új modern épületet emel a Baritiu fiúliceum számára, mert a jelenlegi nem felel már meg a követelményeknek. A város először a Bădescu utcában jelölt ki területet az új liceum számára, ez a hely azonban kívül esik a forgalomból. A közoktatásügyi minisztérium ekkor a tanügyi inspektorátus útján tárgyalást kezdett a várossal új hely kijelölése végett. A választás a város majorra esett. Ennek fejében azonban a város megkapja a jelenlegi Baritiu liceum épületét, ahol a nyolc osztályos átalakított leánykereskedelmi iskolát helyezik el. Ezenkívül pedig visszaszáll a városra a Bădescu uccal terület is, amelyet 15 részre parcellázott a városi mérnöki hivatal.

A városmajor területén az egészség értelmében már megkezdtek, a mezőrendőrség épületének, a személyzeti lakásoknak és a raktárhelyiségeknek a lebontását. Ezen a helyen már a közeli napokban megkezdik az új liceum építkezési munkálatait, míg a nagy istálló és a műhelyek egy időre még megmaradnak. A városnak most nagy gondot okoz a városmajor kitépelt részének elhelyezése. Néhány napi tanácskozás ellenére az egész város területén nem találtak még alkalmas helyet az új városmajor részére. A mérnöki hivatal a város kivülös részén akar megfelelő területet találni. Hétfőn reggel bizottság száll ki a város különböző helyére, amelyek tagjai: dr. Drăganu Nicolae főpolgármester, Ciotea városi főmérnök és dr. Ungur, a város gazdasági hivatalának főnöke lesznek.

ISKOLA, női, férfi és gyermek-cipő
szencziációs olcsó árban
NIMBERGER
cipőruházban Cluj, Piața Unirii No. 28. (Hotel Central.)

— **Templomülések kiváltása.** A Regele Ferdinand uti főtemplom és az u. o. lévő pótimaházak imaszékeinek bérebeadása folyó hó 22-én kezdődik meg. A régi bérlet jogait ezeptember 1-ig tartja fenn az Iroda. Az örökülések tulajdonosai is tartoznak kiváltani üléseiket, a megfelelő karbantartási illeték egyidejű lefizetése ellenében. Felhívjuk a templomlátogatók figyelmét, hogy a nagyünnep alkalmával a templomba való belépés csak imaszékjegy felmutatása mellett van megengedve. Jegy nélkül az ellenőrző közegek senkit sem fognak beengedni.

— **Eljegyzés.** Wurzel Magda és Hammermann Béla jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Eljegyzés.** Goldstein Ica Sibiu és Sachs Mose Arad jegyesek. (M. k. é. h.)

— **Házasság.** Markovits Tevez Cehul Silvaniei és Jakab Ferdinand Huedin, Markovits Sári Cehul Silvaniei és Feldheim Béla Marghita f. hó 29-én, vasárnap délután 2 órakor tartják egybekelési ünnepélyüket, amelyre ezuton hívják meg rokonaikat, ismerőseiket és elvbarátaikat. (M. k. é. h.)

— **A lengyel parasztek kövekkel támadták meg a rendőröket.** Varsóból jelentik: Kilece és Lodz körzetében a rendőrség letartóztatott több parasztot, akik a sztrájk alatt kövekkel megtámadták a rendőröket.

— **Miniszteri intézkedés a tizifa áremelkedésének megakadályozására.** Bucarestből jelentik: Az ipar és kereskedelmi minisztériumban ma délelőtt értekezletet tartottak, amelyen a tizifa kérdéssel foglalkoztak. Azon intézkedésekről volt szó, amelyek hivatottak lesznek fenntartani a tizifa jelenlegi árát és megakadályozni a téli hónapokban való áremelkedést.

— **Ujabb közlekedési zavarok az árvíz miatt.** Bucarestből jelentik: Az állandó esőzések folytán a Mold és Fasin állomások között (Bukovina) a Moldova-folyón átvezető híd beomlott. A forgalmat lezárták. Szerencsére senki sem tartózkodott a hídon a beomlás pillanatában. — A Galati-Bărlad vonalat előntötte az ár, a közlekedést átszállással bonyolítják el.

A legmodernebb
Szörme-ujdonságokat
exkluzív faconokban, szezon előtti olcsó áron vásárolhat most a
Weisz Ernő szücs
uj helyiségében Calea Reg. Ferdinand 12. (Farkas Ignác cipőüzlet mellett.)

— **Dr. Lengyel Miklós** rendelőjét új szanatóriumába, str. Gojdu 3 szám alá helyezte át.

— **Bratu újra rektorrá választják.** Bucarestből jelentik: Összel jár le Traian Bratu a iasi egyetem rektorának megbízatása. Valószínűleg látszik, hogy Bratu az egyetemi rend fenntartása érdekében kifejtett érdemeiért újraszámolták.

Mától Davila Mozgóban Jeanette Mac Donald és Clark Gable filmje San-Francisco pusztulása

— **Buletinul Săptămânii.** Megjelent a Buletinul Săptămânii képes hetilap legújabb száma. Tartalmából csak a következőket emeljük ki: 1-es számú közlése! — Ki fog győzni Kínában? — Palermo vita és Románia sorsa. — Román lapok és folyóiratok példányszáma. — Kultura, Asszony. — Mozi. — Szalk. — Regényrovat. — Tudományos verseny díjakkal. — Képes híradó. — A lap ára 10 lej, kapható az összes lapelárusító helyeken.

A kis potyautas

— **Október 15-én lényegesen megváltozik a menetrend.** Bucarestből jelentik: A CFR egyik szakbizottsága a menetrend megváltoztatásán dolgozik. Az új menetrend október 15-én fog életbelépni. Terve van véve, hogy a főbb vonalakon meggyorsítsák a közlekedést.

— **Megkezdtek az ünnepi friss és élő halak.** Sallak Dezső. Telefon 2212.

— **Beiratás a Berthelot uccai ort. iskolában.** A közbeeső Ros-Hásona ünnep miatt a beiratások ezidén már augusztus 29-én megkezdődnek. Minthogy a beiratást igazoló deklarációnak a szülőknek személyesen kell az állami iskolában aláírniuk, nagyon fontos, hogy a beiratást idejében eszközöljék.

— **Ma lesz a kisebbbéli újságírószervezet taggyűlése.** A romániai népkisebbségi újságírószervezet megkapta a szükséges engedélyt a hatóságoktól és így taggyűlést augusztus 29-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg az Újságíróklubban.

— **Orvosi hír.** Dr. Abraham Lajos nőgyógyász, sebész hazaérkezett, rendelését ismét megkezdte Reg. Ferdinand 43-45. Rendel: 11-12, 3-5. Telefon 12-30.

— **Orvosi hír.** Dr. Vass Zoltán szabadságról visszaérkezett és rendelését ismét megkezdte. Telefon 14-30.

SHIRLEY TEMPLE

— **Megadóztatták a szerenádót.** Nem nálunk, hanem a szerenádok klasszikus földjén, Sziciliában megadóztatták a szerenádokat. Ugy történt, hogy Messina város tanácsa a gyakori szerenádokat csendháborításnak tekintette és ha már háborítani kell a csendet, akkor — úgy vélte a tanács — legyen belőle haszna a városnak is. Tehát elrendelték, hogy a jövőben a szerenádok tartoznak tíz óra ellenében engedélyt kérni a rendőrségtől. Egyelőre rendelet nem jövedelmezett egyebet, mint egy macskazenét, amit messzinai fiatalberek rendeztek a rendőrprefektúra épülete előtt jóval éjjel előtt.

— **Egy ciszternavonat elütött egy autómobil.** Bucarestből jelentik: Giurgiu és Giurgiu Port között egy ciszternavonat ma éjjel elütött egy gépkocsit, amely összetört. A kocsiiban ülő két személy súlyosan megsebesült.

— **Orvosi hír.** Dr. Klein Endre bőrgyógyász-urologus, kozmetikus párizsi tanulmányutjáról visszatérve rendelését augusztus 30-án újra megkezdte. Timisoara I. Str. Mărăcesti 1. (A színház mellett.)

— **Paraianu tábornok Bucaresti ideiglenes rendőrprefektusa.** Bucarestből jelentik: A Hivatalos Lapban megjelent az a minisztertanácsi napló, amely megüdvözlésnek nyilvánítja a bucuresti rendőrfőnökség prefektusi tisztét. Barbu Paraianu tábornok kapott megbízatást a prefektúra ügyeinek vezetésére.

Legújabb filmremeke

— **Sirkőavatás.** Schwartz Sándor Calea Traian 35 és testvérei értesítik rokonaikat, ismerőseiket és jóbarátaikat, hogy megboldogult édesanyjuk, öz. Schwartz Efraimné sirkőavatása f. hó 29-én, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a régi ort. temetőben.

— **Orvosi hír.** Dr. Farkas Tibor sebész-nőgyógyász hazaérkezett és rendelését Calea Regele Ferdinand 30 sz. alatt (Székypalota) délután 3-5-ig ismét megkezdte. Telefon 10-77.

— **Minden Zsidóháznak.** A napokban megjelent, a cluji Boros papírkereskedés kiadásában egy nagyon csinos és elms összeállítású aluminiumból készült Jahzeit tábla. Előnye, hogy nagyon kicsi területen elhelyezhető, örökös, törhetetlen és egy diszkrét kegyeletesszobadisz, — ellentétben a régi papírból készült táblákkal, melyek nagyok, szakadnak és idővel utánpótlásra szorulnak.

ÉRTESÍTÉS!
Intézetem szomszédságában az Orsolya zárda által fenntartott továbbképző gazdasági és kereskedelmi szaktanfolyam működik, hol modern nyelveket, gyors-, gépirást, kereskedelmi levelezést, kézimunkát, szabást, varrást és festést tanulnak, azonkívül háztartási gyakorlatokban és főzésben is ki képzést nyernek. Jelenkezési határidő szeptember 8-ig — Felvilágosítással szolgál Schwartz Menyhért orth. Zsidó leánynevelő intézete Oradea Ep. Ciorogariu 8. Tel. 11. Jelenkezni lehet már 13 éves kortól

UJ KELET Legújabb hírek

Angol hajókat bombáztak és meg-rongáltak a spanyol felkelők

Nagy izgalom Londonban

Aszturiához közelednek Franco csapatai

Saint Jean Delous, augusztus 28. A Marian Molle és African Trader angol kereskedelmi hajókat tegnap, amikor Dijon kikötőjéből távoztak, spanyol felkelők bombázták. Az egyik hajó megsérült. Azonnal két angol hadihajó sietett segítségére.

Az új bombázások nagy idegességet keltek Londonban. Az angol kormány gondolkodik a teendők fölött. Valószínű, hogy Anglia tárgyalni fog Franciaországgal és a többi földközvetleni hatalmakkal, amelyek még hasonló támadásokban részesültek az együttes intézkedések megtétele végett.

Bordeauxból jelentik: A Hilda Moller és African Trader angol hajók bombázása Gijon kikötőjében történt a kikötő általános bombázása közben. Megállapítást nyert, hogy a támadás nem kizárólag az angol hajók ellen irányult. Különben a kikötő súlyos károkat szenvedett. A két említett hajón kívül a kikötőben horgonyoztak a Stanwood és Stanbridge angol hajók is. A Hilda Mollet fedélzetén két ember megsebesült. Az egyik lövedék által vert részen betört a víz, de a hajónak a többi angol kereskedelmi gőzösökkel együtt sikerült eltávozni a kikötőből és Palliceba vonulnia két angol torpedóromboló kíséretében. A Stanbridge-Gijonban maradt.

Az angol hajók bombázásával kapcsolatban, Londonban leszögezik, hogy a támadás spanyol parti vizeken történt és hogy azt az angol tengeri hatóságok már előzőleg kilátásba helyezték. Figyelmeztették volt az összes angol hajókat, hogy saját felelősségükre mehetnek be a kikötőbe, mert a brit hadihajók csupán a nyílt tengeren részesíthetik védelemben az angol kereskedelmi hajókat.

A felkelők folytatják előnyomulásukat

Valencia, augusztus 28. A köztársasági közlemény szerint a felkelők egymáshoz köztársasági harcolnak Loperanál és Talaveránál. Az ellenség támadást vezetett Barquera Casar irányába, de a köztársaságiak ellen állása miatt vissza kellett vonulniuk.

Salamanca, augusztus 28. (Rador.) A felkelők hivatalos közleménye szerint a santanderi arvonalon elfoglalták Santona kikötőjét, ahol 11 köztársasági század megadta magát. Santander és Bilbao között a közlekedés normálisan folyik. Az aragoni fronton visszaverték az ellenséges támadásokat, nagy veszteségeket okozva az ellenségnek. Aragonban egy légiharc során 8 köztársasági repülő lőtt le a felkelők. A felkelő haderők santander környékén 750 teherautót és 200 gépfegyvert zsákmányoltak. A hadifoglyok száma elérte az 50 ezret.

A felkelők folytatják a Santander környéki falvak meghódítását.

Santander, augusztus 28. A nawarrai és kasztilliai felkelők hadosztályok folytatták előnyomulásukat kelet felé. Egyes felkelő hadosztályok már csak tizenhárom kilométernyire vannak Aszturia határától. Augusztus 14 óta a felkelők a baszk fronton 40 ezer foglyot ejtettek. Azt hiszik, hogy a baszk hadseregben nem maradt több, mint ötezer harcos, akik a partvidék hegyei között bujkálnak.

Bilbao, augusztus 28. (Rador.) A felkelők rádióállomása szerint Santander volt polgári kormányzója, Roberto Alvarez, valamint a város volt katonai parancs-

nokságának tagjait letartóztatták és egy tengerallattjárón Gijonba szállították.

A szeptemberi ülészakon tárgyalja a Népszövetség a spanyol kérdést

Genf, augusztus 28. A Népszövetség el-

női tanácsa annak megállapítása után, hogy a valenciai kormány jegyzékére egyetlen állam sem kívánta a Népszövetség rendkívüli ülészakának egybehívását, úgy határozott, hogy a spanyol kérdést a népszövetségi tanács szeptember 10-én kezdődő rendes ülészakán tárgyalják.

Katonai diktatura a köztársasági Spanyolországban?

Bayonne, augusztus 28. A biscaiai kormánypárti küldöttség, amely Franciaországba menekült, közleményben mondja el, hogy Franco tábornok csapatainak Reinosa felé irányuló offenzívája már az első pillanattól kezdve óriási eredményeket ért el. Magas hegyekből, mely szakadékokból alkotott területeken a csapatok elképesztő gyorsasággal nyomultak előre. A katonai szakértőket rendkívül meglepte ez az gyorsaság, amely nemcsak a gyalogság, hanem a néző és hegytűzési konyha- és tréning elnyomulását jellemezte. Mindez lehetetlen lett volna, ha a terep természetadta akadályait ellenállásra használták volna fel a kormánycsapatok. Am a santanderi hadtestek semmilyen ellenállást nem tanúsítottak, nem harcoltak és anélkül, hogy különösebb veszteségek lettek volna, a menekülésre szorították. Nem le-

hetett őket sem fenntartani, sem átcsoportosítani.

Valencia, augusztus 28. Kormánypárti körökben attól tartanak, hogy Largo Caballero volt miniszterelnök fel fogja használni a Santander eleste okozta nehéz helyzetet és az anarchista és trockijista szindikátusok támogatásával éles támadást készít elő Pietro hadügyminiszter ellen. Hír szerint Pazas Anegas és Mangada tábornokok katonai diktatura kikiáltására készülnek.

A német távirati iroda jelentése szerint a felkelők folytatták ma előnyomulásukat, anélkül, hogy komoly ellenállásra találtak volna. Az előőrsek Santandertől 40 kilométerre megkezdtek a benyomulásukat Asturia tartományába. Több mint 1000 baszk katoná a felkelőkhöz pártolt, aki Santander eleste óta több mint 70 ezer foglyot ejtettek.

A ROYAL slágermozgó ünnepélyes szezonnyitása hatalmas nagy sikert és zsúfolt házat hozott a JEAN HARLOW (1911-1937) a tragikusan elhunyt fiatal művész emlékének szentelt grandiózus filmprodukció:

A LÁTHATATLAN FRONT

Partnerei: Ca'ry Grant és Franchot Tone. Ma, vasárnap és hétfőn rendes helyarákkal: 22 és 27 plusz 6. Diákoknak és munkásoknak kedvezmény. Legújabb Fox journal.

Ma, vasárnap matiné előadás 7 és 12 plusz 5 lejes helyarákkal. Figyelem! 1.30-kor (félkettőkor) ezen idő előtt miniszteri rendelet tiltja. Az asszony és a hazugság HARRY BAUR és ALICE COCEA briliáns filmje.

Pop Valér, Vaida Sándor és Manoilescu találkozás a kolozsmegyei Jegénye fürdőn

Mihalache közelebről Kolozsvárra jön, hogy Maniival tárgyalhasson

Bucuresti, augusztus 28. Ma avatják fel a kolozsmegyei Jegénye községben az egeresi Szénbánya Rt. üdülőtelepét. Jegénye a háború előtt ismert gyógyfürdőhely volt azóta azonban egyre inkább elhanyagolták és látogatottsága ugyyszólván megszűnt. Az egeresi szénbánya, amely ismert körülmények között a Manoilescu Testvérek tulajdonába ment át néhány évvel ezelőtt, megvásárolta a fürdőtelepet, ahol üdülőhelyet rendezett be a bányatisztviselői és munkásai számára. Az ünnepélyes avatás ma délelőtt fog végbemenni és ezen a kormány részéről megjelenik Pop Valér bucaresti miniszter is. A meghívottak között szerepel Vaida Sándor és több jobboldali politikus. Az ünnep ségen beszédek fognak elhangzani, méltatva a szénbánya, illetőleg M. Manoilescu érdemeit a nemzeti munka támogatása körül. Állítólag Vaida Sándor érdekes politikai kijelentésekre készül ezen az alkalommal.

Mihalache és Madgearu néhány napra Sinaiába utazik. A pártelnök — mint meg írtuk hosszabb erdélyi utra készül és mindenekelött is Kolozsvárra fog ellátogatni, ahol nagy előkészületet tesznek fogadtatására. Itt Mihalache találkozik fog Mani-

Gyulával, aki szombaton Szovátára utazott, de aki meg fogja szakítani szovátai tartozkodását, hogy Mihalacheval tárgyalhasson. Valószínű, hogy Mihalachet erdélyi utjára elkíséri Virgil Madgearu is.

A mezőgazdasági kamarák szövetségének elnöke ma egybehívta a munkatermelők szervezeteit, hogy a szállítási feltételek kérdésében tárgyalásokat folytasson. A Timpul jelentése szerint Németország bucaresti kereskedelmi megbízottja és Berceanu államtitkár között tárgyalások folynak 5000 vagon búzának Németország számára való leszállítására nézve.

Politikai gyilkosság Belgrádban

BELGRÁD, augusztus 28. *Ramadano-vici képviselőt ismeretlen tettesek az utcán agyonlőtték. A merényletnek sikerült eltűnni. A rendőrség feltevése szerint a merénylet politikai bosszú műve.*

A késő esti órában a rendőrség az egyik merénylet letartóztatta, aki bevallotta, hogy két bűntársa volt.

Vigyázzon, ne tévedjen

Szörnyesszükségletét a legelőnyösebben és a legszebb kivitelben

WEISZ T.

szörnyesszükségletét a legelőnyösebben és a legszebb kivitelben

Gólyapalota

Megnemtámadási szerződés Kína és a Szovjet között

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

A cenzura miatt Tokióból nehéz megítélni a kínai harcos menetét. Konoye miniszterelnök kijelentette, hogy a jelenlegi helyzet majdnem lehetetlenné teszi a Nankinggal való diplomáciai tárgyalásokat. Japán számára legjobb lenne annyira megtörni Kínát, hogy ne merje a harcot folytatni. Jótérjesült körök szerint a háború legalább tavaszig, talán tovább fog tartani, habár a japán vezérkar minden lehető el akar követni a gyors győzelem érdekében.

Husz nyugdíjazott tábornokot rendeltek be aktív szolgálatra. Igen valószínűnek látszik, hogy Japán haderejét megkettőzik, esetleg háromszorosára emelik, mielőtt a megkezdett harc a kínai erők letörésével véget érne, amint ezt itt hiszik, csak nem avatkozik be egy harmadik hatalom, ami nem látszik valószínűnek.

Újabb póthíttél két a japán kormány Tokióból jelentik: A kormány újabb póthíttél kért az Eszakakínában harcoló seregek szükségleteinek kielégítésére. Az új hitel 1 milliárd 45 millió yen. Az előző két háborús hitel összesen 526 millió yent tett ki.

Újabb trockijista kivégzések Moszkvából jelentik: Egyik irkuzi lap szerint augusztus 20-án kivégeztek 32 trockijista hívt, akiket a japánok számára elkövetett kémkedéssel vádoltak.

Megnemtámadási szerződés Kína és a Szovjet között

London, augusztus 28. A Reuter tudni véli, hogy japán körökben Kína és a szovjet között néhány nappal ezelőtt létrejött megnemtámadási szerződésről tudnak. A egyezmény titkos függelékét is tartalmaz, melyben Kína ígéretet tesz a szovjetekkel való együttműködésre. Japán körökben azt is állítják, hogy a szovjet más államokkal is kötött hasonló egyezményt s az egyező feleket kölcsönös megnemtámadást kötelezte, valamint arra, hogy megtiltja a harmadik hatalomnak nyújtott segítséget, ha ez a harmadik a szerződő felek egyikét megtámadja.

Mint Tokióból jelentik a hatóságok gyorsítják a nankingi japán követ ellen elkövetett támadás vizsgálatát. Londoni jelentés viszont arról számol be, hogy holnap már meg is történik Anglia energikus demarsa.

Berlinbe megy a japán császár fia Berlinből azt a feltűnést keltő hírt közlik, hogy Sisivu herceg, a japán császár fia, akinek németországi látogatását többször elhalasztották a jövőhét folyamán mégis ellátogat Berlinbe. A herceg csak egy napot tölt a fővárosban és azután rangrejtett utazást tesz az országban.

Telefon: 18-
Havonta 110, né-
évrte 600, egészév.
Földre: Havonta 2
félre: Havonta 2
Gépek díjazás
KELLET" a trans-
szövetség egyetén
ja. Cikkek után
terrási megjelölés

Dr. Socol Aur

Sovata, augus-
tud.) Mielőtt Man-
kezett, már össze-
nemzeti parasztpá-
jelenlegi és volt
megye elnöke, eze-
kusok hosszú sor-
nizster, Gusti Po-
Vescan, dr. Valer-
dr. Cornel Pop, d-
tieu Justin, Dele-
Titu, Ionel Pop, R-
alminiszter, két le-
pap, Moldovan és
tek össze, hogy sz-
távollette után t-
dr. Leucuta, az a-
zetének elnöke is.

Maniu szombat
Szovátára dr. Biau-
és azonnal lepihe-
zett banketten öt-
goruan bizalmas
tista-csoport tagj-
zsufolt programja
Sadoveanul, a Di-
szerkesztőjét, a n-
gadta, akivel egy-
között, majd az a-
vel folytatott hos-
után vette kezdet-
ta villában, ahol
beszélés szigoruan
föltizenkettőtől de-
tett.

Amikor az é-
Lazar Ilie és dr.
munkatársunk elő-
zott ígéretet köve-
ten elhangzottak
is megmondotta a
nu Mihalacheval
kiván csak nyil-
szőnyegre kerülő

A szigorú diszk-
sunknak sikerült n-
szereznie, az érté-
niu ismételten hang-
meg kívánja öriz-
met Mihalacheval

Eppen ezért értesít-
vátán pihen és fel-
gassa itt meg öt.
is közölte, hogy

Mihalache elfo-
de közölte egyben
miatt talán személy-
belül ellátogatni és
csak megbízottját
Maniu csak Mihal-
folytatott tárgyalás
nosság elé lépni és
folni Tileának emlé-
súlyozta Maniu, ho-
tárgyalásainak ered-
számol és mint, a-
gyűléseken is ki fo-
ingatható monatel-
csak a Mihalacheval
tárgyalás ut-
niu az erdélyi kor-
pártelnökkel és a p-
a legteljesebb össz-

Maniu ny-
A délután folya-
került beszélgetni